

RETTENS DOM (Sjette Udvidede Afdeling)

16. juni 2011 *

I sag T-191/06,

FMC Foret, SA, Barcelona (Spanien), ved advokat M. Seimetz og C. Stanbrook, QC,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen, først ved F. Arbault, derefter ved V. Di Bucci og V. Bottka, som befuldmægtigede, bistået af barrister M. Gray,

sagsøgt,

angående principalt en påstand om delvis annullation af Kommissionens beslutning K(2006) 1766 endelig af 3. maj 2006 vedrørende en procedure i henhold til artikel 81 [EF] og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/F/38.620 — Hydrogenperoxid og perborat), og subsidiært en påstand om nedsættelse af den bøde, der er pålagt sagsøgeren,

har

* Processprog: engelsk.

RETTEEN (Sjette Udvidede Afdeling)

sammensat af dommerne V. Vadapalas (refererende dommer), som fungerende afdelingsformand, og A. Dittrich og L. Truchot,

justitssekretær: fuldmægtig K. Andová,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 4. marts 2010,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- ¹ Sagsøgeren, FMC Foret, SA, er et spansk selskab, som på tidspunktet for de faktiske omstændigheder bl.a. solgte hydrogenperoxid (herefter »HP«) og natriumperborat (herefter »NP«).
- ² Selskabet er et datterselskab, der ejes 100% af FMC Chemicals Netherlands BV og indgår i koncernen kontrolleret af den amerikanske virksomhed FMC Corp.

- 3 I november 2002 oplyste Degussa AG Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber om, at der fandtes et kartel på markedet for HP og NP, og anmodede om, at Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 2002 C 45, s. 3, herefter »samarbejdsmeddelelsen«) blev bragt i anvendelse.

- 4 Degussa gav Kommissionen beviser, der satte denne i stand til at iværksætte kontrolundersøgelser i tre virksomheder den 25. og den 26. marts 2003.

- 5 Efter disse kontrolundersøgelser anmodede flere virksomheder, herunder EKA Chemicals AB, Atofina SA (nu Arkema SA) og Solvay SA, om anvendelse af samarbejdsmeddelelsen og tilsendte bevisdokumenter vedrørende kartellet til Kommissionen.

- 6 Den 26. januar 2005 fremsendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til sagsøgeren og de øvrige berørte virksomheder.

- 7 Efter høringen af de berørte virksomheder, som fandt sted den 28. og 29. januar 2009, vedtog Kommissionen beslutning K(2006) 1766 endelig af 3. maj 2006 vedrørende en procedure i henhold til artikel 81 [EF] og EØS-aftalens artikel 53 angående Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals Holding AB, EKA Chemicals AB, Degussa AG, Edison SpA, FMC Corporation, FMC Foret S.A., Kemira OYJ, L'Air Liquide SA, Chemoxal SA, Snia SpA, Caffaro Srl, Solvay SA/NV, Solvay Solexis SpA, Total SA, Elf Aquitaine SA og Arkema SA (sag COMP/F/38.620 — Hydrogenperoxid og perborat) (herefter »den anfægtede beslutning«), hvoraf et resumé er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* den 13. december 2006 (EUT L 353, s. 54). Den blev meddelt sagsøgeren ved skrivelse af 8. maj 2006.

Den anfægtede beslutning

- 8 Kommissionen anførte i den anfægtede beslutning, at de ovennævnte virksomheder har deltaget i en sammenhængende og vedvarende overtrædelse af artikel 81 EF og artikel 53 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), inden for HP og det deraf afledte produkt NP (anden betragtning til den anfægtede beslutning).

- 9 Overtrædelsen, som blev konstateret vedrørende den periode, der løb fra den 31. januar 1994 og til den 31. december 2000, bestod i det væsentlige i udveksling af vigtige og fortrolige markeds- og virksomhedsrelaterede oplysninger mellem konkurrenter, begrænsning og styring af produktionen og den potentielle og den aktuelle kapacitet af disse, markeds- og kundedeling samt fastsættelse og overvågning af overholdelse af målpriser.

- 10 Sagsøgeren blev holdt »solidarisk ansvarlig« for overtrædelsen med FMC (389.-395. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 11 Kommissionen har ved beregningen af bøderne i beslutningen anvendt den metode, der følger af retningslinjerne for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, [KS] (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne«).

- 12 Kommissionen har fastsat bødernes grundbeløb i forhold til overtrædelsens grovhed og varighed (452. betragtning til den anfægtede beslutning), idet overtrædelsen blev kvalificeret som »meget alvorlig« (457. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 13 Under anvendelse af en differentieret behandling blev sagsøgeren placeret i tredje og næstsidste kategori, hvilket svarer til et udgangsbetøb på 20 mio. EUR (460.-462. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 14 Da sagsøgeren ifølge Kommissionen deltog i overtrædelsen fra den 29. maj 1997 og indtil den 13. december 1999, dvs. i to år og syv måneder, blev udgangsbetøbet for selskabets bøde forhøjet med 25 % (467. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 15 Der blev for sagsøgerens vedkommende ikke taget nogen skærpende eller formildende omstændighed i betragtning.
- 16 Den anfægtede beslutnings artikel 1, litra g), bestemmer, at sagsøgeren har overtrådt artikel 81, stk. 1, EF og EØS-aftalens artikel 53 ved at deltage i den pågældende overtrædelse fra den 29. maj 1997 til den 13. december 1999.
- 17 I den anfægtede beslutnings artikel 2, litra d), pålagde Kommissionen sagsøgeren en bøde på 25 mio. EUR »in solidum« med FMC.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 18 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 18. juli 2006 har sagsøgeren anlagt det foreliggende søgsmål.
- 19 Efter at sammensætningen af Rettens afdelinger er blevet ændret, er den refererende dommer blevet knyttet til Sjette Udvidede Afdeling, som sagen herefter, efter høring af parterne, er blevet henvist til.

20 Som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010 har Retten stillet parterne et skriftligt spørgsmål, som blev besvaret ved indlæg af 29. januar 2010.

21 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 4. marts 2010.

22 Da to medlemmer af afdelingen ikke kunne deltage i rådslagningen, blev Rettens rådslagninger i overensstemmelse med artikel 32 i Rettens procesreglement fortsat af de tre dommere, som har underskrevet denne dom.

23 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som Kommissionen har pålagt sagsøgeren en bøde.

— Subsidiært nedsættes bøden.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

24 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 25 I replikken samt under retsmødet har sagsøgeren præciseret, at den første påstand i stævningen skal forstås således, at der er nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutning, for så vidt som den vedrører sagsøgeren, hvilket omfatter konstateringen af selskabets deltagelse i den pågældende overtrædelse.

Retlige bemærkninger

- 26 Til støtte for søgsmålet med påstand om annullation af den anfægtede beslutning, eller subsidiært nedsættelse af bøden, har sagsøgeren påberåbt sig tre anbringender, for det første om en urigtig bedømmelse af beviserne for selskabets deltagelse i overtrædelsen, for det andet om en tilsidesættelse af retten til forsvar inden for rammerne af aktindsigt, og for det tredje om bødens urimeligt høje niveau.

Det første anbringende om en påstået urigtig bedømmelse af beviserne for selskabets deltagelse i overtrædelsen

Parternes argumenter

- 27 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke har fremlagt beviser, der er tilstrækkeligt præcise og samstemmende til at bevise selskabets deltagelse i kartellet.
- 28 For det første har Kommissionen i vid udstrækning baseret sig på upræcise og udokumenterede oplysninger, afgivet inden for rammerne af ansøgningerne om favorabel behandling, udarbejdet i hast, uargumenterede og derfor med lavere bevisværdi. For det andet har den ikke taget hensyn til det modbevis, som sagsøgeren har fremlagt,

navnlig vidneudsagnene fra selskabets ansatte, der angiveligt var involveret i ulovlig adfærd.

- 29 Kommissionen har ikke tilbagevist de beviser, som sagsøgeren har fremført i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen og under retsmødet, navnlig vidneudsagnene fra selskabets ansatte. Kommissionen tog heller ikke hensyn til sagsøgerens oplysninger vedrørende selskabets konkurrencebetonede adfærd på markedet.
- 30 At de beviser, som blev påberåbt over for sagsøgeren, var utilstrækkelige, blev anerkendt af høringskonsulenten under høringsen. Høringskonsulenten foreslog et møde mellem parterne og en kontradiktorisk undersøgelse af det af sagsøgeren fremlagte nye modbevis. Kommissionen efterkom ikke disse forslag.
- 31 Kommissionen har i klagepunktsmeddelelsen beskyldt sagsøgeren for at have deltaget i overtrædelsen fra januar 1994 til juni 2001, men reducerede efterfølgende omfanget af denne beskyldning i væsentligt omfang. Den begrænsede sig i den anfægtede beslutning til perioden fra og med den 29. maj 1997, afholdelsen af European Chemical Industry Council (CEFIC)'s halvårslige generalforsamling, tiltrådt af sagsøgeren i Sevilla, til den 13. december 1999, hvor mødet i Freiburg, som en af sagsøgerens ansatte deltog i, blev afholdt.
- 32 For at fastlægge de faktiske omstændigheder vedrørende overtrædelsen baserede Kommissionen sig på udokumenterede oplysninger, der stammer fra en enkelt kilde hos henholdsvis Degussa, Solvay eller Atofina, hvilket er i strid med den retspraksis, hvorefter en erklæring afgivet af en enkelt virksomhed ikke kan betragtes som et tilstrækkeligt bevis for en overtrædelse (Rettens dom af 14.5.1998, sag T-337/94, Enso-Gutzeit mod Kommissionen, Sml. II, s. 1571, præmis 91).

- 33 Med hensyn til Degussas oplysninger oplyste Kommissionen fejlagtigt, at disse var blevet bekræftet af beviserne indsamlet hos de øvrige karteldeltagere. Det følger af 86. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen i realiteten fandt, at eftersom visse virksomheder havde erkendt Degussas klagepunkter mod dem, krævede de påstande, som Kommissionen har fremsat mod sagsøgeren, ikke bestyrkelse. Kommissionen forsøgte således ikke at bekræfte de af Degussas oplysninger, der omfattede sagsøgeren.
- 34 Vedrørende andre beviser fra en enkelt virksomhed anførte Kommissionen, at disse blev indhentet fra førstehånds vidneudsagn om de ulovlige kontakter, der blev fremsendt »efter moden overvejelse«, og at de var troværdige på baggrund af en række sammenhængende beviser.
- 35 Disse oplysninger er imidlertid ikke alle korrekte. Solvays oplysninger er upræcise og anfører f.eks., at en uidentificeret kilde hos Solvay bekræftede, at en uidentificeret ansat hos Solvay havde kontaktet sagsøgerens ansatte ved fire uspecificerede lejligheder. Det samme gør sig gældende med hensyn til Solvays påstand om, at sagsøgeren aflønnede Atofina for lukningen af selskabets produktionsanlæg. Endvidere har Kommissionen undladt at sammenholde oplysningerne med sagsøgerens ansattes modstridende vidneudsagn.
- 36 Hvad angår oplysningerne fra en ansat hos Atofina, dvs. notater, der blev taget på kartellets møder, har Kommissionen ikke taget hensyn til, at de samme notater blev fremlagt til godtgørelse af mange møder. For så vidt angår sagsøgeren indeholder disse notater desuden spørgsmålstegn.

- 37 Kommissionen har derfor med urette gjort beviser fra en enkelt virksomhed, som er udokumenterede og tilbagevist af vidneudsagnene fra sagsøgerens ansatte, gældende over for sagsøgeren.
- 38 Endvidere har sagsøgeren kritiseret Kommissionens konstateringer vedrørende specifikke møder.

— Om de af sagsøgeren modtagne opkald

- 39 Sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen med urette har baseret sig på Solvay og Atofinas oplysninger for at fastslå, at selskabet blev informeret telefonisk om forløbet af visse møder i kartellet.
- 40 Solvays oplysninger vedrørte fire møder på »højt niveau« mellem Degussa, Solvay og Kemira (171.-174., 211., 215.-217. og 239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning). For disse møder baserede Kommissionen sig på Solvays erklæring om, at »andre markedsdeltagere blev informeret om resultatet af møderne«, »idet Solvay f.eks. underrettede Foret (i Spanien) og Ausimont (i Italien) om de konkrete resultater af disse drøftelser«. Denne erklæring bekræftes ifølge Kommissionen af Atofina (172. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 41 Solvays erklæring gør det ikke muligt at begrunde en konstatering af, at Solvay bekræftede, at selskabet »normalt pr. telefon udtømmende« havde holdt sagsøgeren underrettet (172. betragtning til den anfægtede beslutning). I erklæringen angives ikke »hvem, der har ringet til hvem«, eller indholdet af det, der blev sagt. Den præciserer ikke, hvilke møder der henvises til, bortset fra mødet i august 1997. Kommissionen

har selv givet denne oplysning. Solvays erklæring kunne ikke være blevet bekræftet af Atofina, som ikke var til stede på disse møder. Atofina henviser således til telefonopkald fra Solvay i forbindelse med forskellige møder, nemlig dem i »gruppe B«, som fandt sted mellem slutningen af 1995 og begyndelsen af 1997. Solvay og Atofinas oplysninger bekræfter således ikke hinanden.

- 42 Solvay har endvidere selv bestridt at have deltaget i et af de fire pågældende møder, nemlig det, der blev afholdt i Frankfurt am Main i april 1998 (217. betragtning til den anfægtede beslutning). Med hensyn til mødet i september 1998 i Bruxelles har Solvay ikke nævnt, at selskabet tog kontakt til sagsøgeren.
- 43 Under retsmødet havde Kommissionen forgæves forsøgt at skaffe sig mere præcise oplysninger fra Solvay. Uden nærmere begrundelse har Solvays erklæring vedrørende telefonopkaldene ikke nogen bevisværdi. Den er under alle omstændigheder tilbagevist af vidneudsagnene fra sagsøgerens ansatte, der nægter at have modtaget telefonopkald fra Solvay.
- 44 For så vidt angår Atofinas oplysninger har Kommissionen med urette baseret sig på påstanden fra en ansat hos Atofina, hvorefter sagsøgeren ved fire lejligheder deltog i telefoniske møder (180.-192., og 247.-253. betragtning til den anfægtede beslutning). Denne påstand blev ikke bekræftet af andre deltagere i de pågældende møder.
- 45 Andre forhold i sagsakterne skaber tvivl om pålideligheden af de oplysninger, som den pågældende ansatte hos Atofina har givet. I klagepunktsmeddelelsen har Kommissionen navnlig støttet sig til oplysningen om, at en repræsentant for sagsøgeren deltog i et møde i Paris den 12. februar 1996 (punkt 137 og 138 i klagepunktsmeddelelsen). Denne konstatering blev af sagsøgeren godtgjort som urigtig, idet passet for den påståede deltager i mødet bekræfter, at denne befandt sig i De Forenede Stater

den pågældende uge. Denne fejl er overhovedet ikke nævnt af Kommissionen i den anfægtede beslutning. Endvidere har Atofinas vidne gentagne gange fremlagt den samme side i sine notater som bevis for forskellige møder. De pågældende notater indeholder ofte spørgsmålstegn for så vidt angår sagsøgerens oplysninger og selskabets deltagelse i møder. Kommissionen har undladt at tage hensyn hertil i forbindelse med bedømmelsen af troværdigheden af Atofinas beviser.

- 46 For det første pågældende møde i Paris i september 1997 gør Atofinas første oplysninger det ikke muligt at identificere den ansatte hos sagsøgeren, der blev kontaktet telefonisk. Den ansatte hos sagsøgeren, identificeret i en af Atofinas udarbejdede tabel, har i en erklæring på tro og lov nægtet at have modtaget dette opkald. Denne indvending blev ikke taget i betragtning af Kommissionen.
- 47 Kommissionen vurderede, at den omstændighed, at sagsøgeren blev kontaktet, var troværdig, på baggrund af den tidligere kontakt og deltagelsen via telefon i to senere møder (186. betragtning til den anfægtede beslutning). Med hensyn til de påståede tidligere kontakter angives der i den anfægtede beslutning imidlertid kun et telefonopkald, modtaget en måned før (172. betragtning til den anfægtede beslutning), som følge af Solvays udokumenterede oplysninger. Sagsøgerens påståede telefoniske deltagelse i to senere møder bygger på de samme udokumenterede oplysninger fra Atofinas.
- 48 For det andet pågældende møde i Frankfurt am Main den 17. november 1997 (188.-192. betragtning til den anfægtede beslutning) identificerede den ansatte hos Atofinas, ved at modsige sig selv, først en og derefter to ansatte hos sagsøgeren, der angiveligt blev kontaktet. Kommissionen nævner ikke denne modstrid og har selv begået en fejl med hensyn til navnet på den omtalte person (fodnote 204 i den anfægtede beslutning). Den pågældende oplysning er ikke understøttet og bestrides af de af sagsøgeren identificerede ansatte.

- 49 I modsætning til det af Kommissionen anførte er Atofinas oplysninger ikke understøttet af skriftlige beviser. De pågældende beviser blev fremlagt af den samme ansatte hos Atofina og kan ikke støtte hans egne argumenter. Hertil kommer, at det drejer sig om en tabel, udarbejdet under det pågældende møde, der viser priser for de enkelte kunder og producenter (192. betragtning til den anfægtede beslutning), og som for sagsøgerens vedkommende indeholder fire spørgsmålstejn. Disse oplysninger blev i øvrigt ikke nødvendigvis afgivet af sagsøgeren, men kunne være opnået ved andre kilder, bl.a. hos sagsøgerens kunder.
- 50 Det telefonopkald, som en ansat hos sagsøgeren angiveligt modtog, har heller ikke kunnet bekræftes af Degussa i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen. I realiteten sammenfattede Degussa blot indholdet af klagepunktsmeddelelsen med Atofinas påstand om, at visse andre virksomheder, herunder sagsøgeren, var blevet orienteret om dette møde, og bekræftede herefter selskabets deltagelse i mødet. Degussas indrømmelse gælder kun som bevis mod selskabet og indebærer på ingen måde sagsøgeren.
- 51 For det tredje pågældende møde den 21. november 1997 i Paris (193.-197. betragtning til den anfægtede beslutning) henviser ingen andre medlemmer af kartellet, bortset fra Atofina, til sagsøgerens deltagelse. Kommissionen har med urette baseret sig på Atofinas påstand, der ikke er understøttet og modsiges af vidneudsagnet fra den pågældende ansatte hos sagsøgeren.
- 52 Endvidere baserede Kommissionen sig med urette på den omstændighed, at sagsøgerens priser var angivet i de notater, der blev taget på det pågældende møde (197. betragtning til den anfægtede beslutning). Størsteparten af tabellen indeholdt blot asterisker. De få angivne priser er målpriser, som blev anslået af den ansatte hos Atofina,

og hidrører ikke fra sagsøgerens oplysninger. Den samme tabel indeholder i øvrigt oplysninger vedrørende to andre producenter, over for hvilke Kommissionen ikke har tilregnet dette møde. Kommissionen har selv erkendt, at målpriser kunne indføres for en producent, uden at sidstnævnte havde kendskab hertil. Den pågældende tabel bekræfter derfor ikke Atofinas oplysninger.

- 53 For det fjerde pågældende møde den 12. oktober 1998 i Düsseldorf angiver de notater, der blev taget af den ansatte hos Atofina, ikke de personer, der var til stede, og deres senere forklaring ifølge den ansatte viser: »FMC fraværende«. Kun en tabel, der var udfærdiget for den ansøgning om favorabel behandling, Atofina havde fremsat, viser, at sagsøgeren var »fraværende, men kontakten telefonisk og repræsenteret af Solvay«. Ingen anden deltager, herunder Solvay, har bekræftet sagsøgerens deltagelse i dette møde. Derimod har Degussa, adspurgt herom, oplyst, at »efter [selskabets] kundskab har der ikke [været] tale om en fjerde virksomheds deltagelse«. Kommissionen har i den forbindelse med urette blot anført, at »tre andre virksomheder [havde] bekræftet, at dette møde blev afholdt« (253. betragtning til den anfægtede beslutning), uden at tage hensyn til den omstændighed, at ingen af disse virksomheder havde bekræftet Atofinas oplysninger, der omfattede sagsøgeren. Kommissionen har endvidere, idet den angav, at Atofinas erklæringer var »troværdige sammenholdt med beviserne i selskabets besiddelse« (253. betragtning til den anfægtede beslutning), begrænset sig til blot at henvise til Atofinas øvrige udokumenterede påstande. Selskabets ræsonnement er derfor udtryk for en cirkelslutning.

- 54 Sammenfattende er den ansatte hos Atofinas påstand om, at han kontaktede sagsøgerens ansatte telefonisk, ikke dokumenteret. Derimod er sagsøgerens ansattes vidneudsagn — der bekræfter, at de ikke har modtaget opkaldene — dokumenteret af såvel de øvrige kartelmedlemmers tavshed herom, som af de spørgsmålstegn, der er indeholdt i de af Atofina fremlagte mødenotater. Oplysningerne om sagsøgerens priser i disse notater kan være kommet fra andre kilder. Disse forhold under ét er derfor i tråd med sagsøgerens manglende deltagelse i de pågældende møder.

— Om kontakten ved CEFIC's generalforsamlinger

- 55 Sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen med urette har lagt til grund, at selskabet deltog i seks kartelmøder, der fandt sted ved CEFIC's generalforsamlinger mellem maj 1997 og november 1999. Sagsøgeren har anført, at selskabets ansatte deltog i de pågældende CEFIC-generalforsamlinger. Alle disse ansatte har dog attesteret, at de ikke har deltaget i kartellets aktiviteter ved disse generalforsamlinger. Kommissionen afviste imidlertid uden begrundelse vidneudsagnene fra sagsøgerens ansatte.
- 56 Den blotte omstændighed at være til stede under et kartelmøde beviser ikke en deltagelse i kartellet. En virksomhed kan bl.a. påvise, at den ikke har deltaget i kartelaktiviteterne, ved at godtgøre, at den har oplyst konkurrenterne om, at den deltog i mødet med et andet formål end deres.
- 57 I denne forbindelse, vedrørende møderne i Sevilla i maj 1997, anførte sagsøgerens ansatte, som deltog, over for Kommissionen, at han udtrykkelig erklærede, dels at selskabet er »i vækst i Tyskland« og »ikke var interesseret« i nogen som helst begrænsninger af priserne, dels at selskabet havde afslået at føre forhandlinger om dem. Dette vidneudsagn bekræftes af, at den for Degussa ansvarlige i forbindelse med denne erklæring forlod lokalet under et af disse møder og smækkede med døren (162. betragtning til den anfægtede beslutning). Sagsøgerens repræsentant var derfor ikke blevet inviteret med til middagen på restaurant dagen efter (163. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 58 Ifølge vidneudsagnet fra den samme ansatte hos sagsøgeren førte CEFIC's generalforsamling i maj 1998 i Évian-les-Bains til det samme resultat. De mindre producenter, herunder sagsøgeren, afsløgte at indgå konkurrencebegrænsende aftaler, da de ønskede at fortsætte med at udvise en konkurrencemæssig adfærd.

- 59 Sagsøgerens ansatte deltog heller ikke i karteldrøftelserne under de fire andre møder ved CEFIC's generalforsamlinger (198.-207., 254.-258., 264., 265. og 273.-275. betragtning til den anfægtede beslutning). Disse møder blev afholdt på restauranter, barer eller hotelkorridorer. Det er vanskeligt at forestille sig multilaterale karteldrøftelser på sådanne offentlige steder. Samtalerne burde følgelig have været afholdt bilateralt eller efter, at sagsøgerens ansatte havde forladt restauranten.
- 60 Kommissionen behandler ikke den omstændighed, at sagsøgeren bestred at have deltaget i disse drøftelser. Kommissionen anfører, at sagsøgeren ikke har påvist, at selskabets ansatte tog afstand fra de konkurrencebegrænsende drøftelser (207. betragtning til den anfægtede beslutning), mens den samtidigt for et af møderne anerkender, »at det ikke er utænkeligt, at [...] forskellige drøftelser snarere fandt sted bilateralt« (167. betragtning til den anfægtede beslutning). Eftersom drøftelserne efter sagsøgerens opfattelse var bilaterale, havde selskabets ansatte ikke kendskab hertil og kunne ikke tage afstand herfra.
- 61 Med hensyn til den middag, der fandt sted ved CEFIC's generalforsamling i Bruxelles den 26. november 1997, jf. 199. betragtning til den anfægtede beslutning, »anførte Degussa, EKA, Solvay og Atofina, at [sagsøgeren og Kemira] faktisk var til stede, at de var fuldstændig klar over, at de nedenfor beskrevne drøftelser var retsstridige, og at de havde deltaget heri«. EKA Chemicals nævner imidlertid slet ikke sagsøgeren. Solvay udarbejdede en liste over deltagerne, hvorpå sagsøgerens ansatte ikke fremgår, mens den samtidigt tilføjer, at »formentlig alle de andre deltagere« i generalforsamlingen var til stede.
- 62 Atofina og Degussas oplysninger anfører blot de personer, der var til stede ved midt dagen, herunder sagsøgerens repræsentanter, uden nogen udtrykkelig påstand vedrørende deres deltagelse i de konkurrencebegrænsende drøftelser.

- 63 Med hensyn til den middag, der fandt sted ved CEFIC's generalforsamling i november 1999 (273.-275. betragtning til den anfægtede beslutning), har Kommissionen undladt at nævne, at dette møde blev afholdt på et offentligt sted, nemlig en hotelkorridor, i forbindelse med en officiel middag. Drøftelser burde have været bilaterale, og der er ikke tilstrækkeligt præcise og samstemmende beviser for sagsøgerens deltagelse i disse drøftelser.

— Om mødet den 13. juli 1998 i Königswinter

- 64 Sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen med urette har anført, at selskabets generaldirektør deltog i et møde med Solvay og Degussa i Königswinter i juli 1998 om lukningen af et af Atochems produktionsanlæg (233. betragtning til den anfægtede beslutning). Den pågældende ansatte har bestridt at have deltaget i dette møde og fremlagt en taxabon, hvoraf den ansattes navn fremgår, og som viser, at han var i Barcelona denne dag.
- 65 Kommissionen har ikke tilbagevist dette bevis og blot anført, at sagsøgerens ansatte samtidigt kunne have været til stede under mødet i Königswinter og have taget en taxa til Barcelona senere samme dag. For andre møder har Degussa fremlagt restaurationsregninger, hvoraf deltagerlisten fremgår. For det pågældende møde har Kommissionen imidlertid ikke indhentet yderligere forhold fra Degussa eller Solvay. Solvay har ikke bekræftet sagsøgerens deltagelse i dette møde.
- 66 Den omstændighed, at sagsøgeren ikke deltog i drøftelserne vedrørende lukning af et af Atochems produktionsanlæg, er bekræftet af selskabets fravær under de fire senere møder herom. Kommissionen har med urette fastslået, at Solvay havde bekræftet sagsøgerens deltagelse i aftalen med Atochem (244. betragtning til den anfægtede

beslutning). Solvay præciserer ikke forholdene i denne påståede deltagelse, og Degussa har ikke henvist hertil. Det er muligt, at Solvay ved en fejl har henvist til en lovlig leveringsaftale mellem sagsøgeren og Atochem på daværende tidspunkt.

- ⁶⁷ Kommissionen angav ikke i 234. betragtning til den anfægtede beslutning, at sagsøgeren havde aftalt at betale Atochem. Den manglende begrundelse for Solvays erklæring i denne henseende underbygges af de efterfølgende hændelser, bl.a. sagsøgerens fravær under det senere møde i oktober 1998 mellem Solvay, Degussa og Atofina. Det følger af 245. betragtning til den anfægtede beslutning, at Degussa og Solvay under mødet overbeviste Atochem om at lukke anlægget mod betaling fra Degussa og Solvay.

— Om mødet med Degussa den 28. september 1998 i Bruxelles

- ⁶⁸ Sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen bedømte Degussas oplysninger vedrørende det bilaterale møde i september 1998 forkert. Ifølge 241. betragtning til den anfægtede beslutning var formålet med dette møde at informere sagsøgeren om resultaterne af mødet samme morgen. I virkeligheden anførte Degussa blot, at »emnet for mødet [havde] været en generel drøftelse om udviklingen af det europæiske marked for HP, navnlig i forhold til det opnåede høje prisniveau og chancerne for at opretholde et sådant niveau«. Degussa nævnte overhovedet ikke nogen som helst aftale om priser eller markedsandele, men bemærkede, at drøftelserne havde været »generelle«.

— Om møderne vedrørende NP

- 69 Sagsøgeren har anført, at selskabets ansatte husker at have deltaget i to ud af de fire møder om NP, der blev lagt til grund i den anfægtede beslutning (237. og 238., 259.-263., 267.-270. og 276.-279. betragtning til den anfægtede beslutning), dvs. møderne i begyndelsen af 1999 i Milano og december 1999 i Freiburg.
- 70 Formålet med de to møder var at drøfte midler, som industrien kunne anvende med henblik på at dæmpe bekymringerne vedrørende indvirkningen af en af NP's egenskaber på sundheden. Henset til disse bekymringer, var sagsøgeren allerede begyndt at planlægge udviklingen af et »alternativt produkt«, natriumpercarbonat (herefter »NPC«). Det er beklageligt, hvis andre producenter under de pågældende møder indledte ulovlige drøftelser. Disse udtalelser interesserede imidlertid ikke sagsøgeren, da selskabet allerede havde besluttet gradvist at opgive NP til fordel for NPC. Sagsøgerens repræsentant deltog derfor ikke i de ulovlige drøftelser. Denne forklaring støttes af Degussa, som bekræfter, at de pågældende møder blev afholdt »tilfældigt« i forbindelse med de lovlige drøftelser.
- 71 For så vidt angår de to andre møder om NP i september 1998 i Lyon og sommeren 1999 i Basel følger sagsøgerens påståede deltagelse udelukkende af Solvays udokumenterede oplysning. Kommissionen har undladt at tage hensyn til vidneudsagnet fra den pågældende ansatte hos sagsøgeren, der ikke husker at have deltaget i de nævnte møder.

— Argumenter i forbindelse med replikken

- 72 Sagsøgeren har i replikken anført, at Kommissionen har tilsidesat princippet om uskyldsformodning, for så vidt som den ikke havde tilstrækkeligt præcise og samstemmende beviser for selskabets deltagelse i kartelaktiviteter.
- 73 For det første har Kommissionen undladt at tage hensyn til de beviser, der danner grundlag for sagsøgerens påstand, og forvansket andre som begrundelse for dens konklusion. Ifølge sagsøgeren har Kommissionen ikke taget hensyn til, at de bedste beviser var de ansattes udtalelser, anvendt ubegrundede formodninger til skade for selskabet, ændret de bevismidler, der var til fordel for selskabet, sidestillet selskabets deltagelse i CEFIC's generalforsamlinger, som er lovlige, med kartelaktiviteter og »forskønnet« beviserne til skade for selskabet.
- 74 Kommissionen har ikke taget hensyn til beviserne objektivt og samlet. Den har undladt at tage hensyn til beviserne for, at sagsøgeren foretog en aggressiv opdeling af markedet, at konkurrenterne tabte markedsandele til fordel for sagsøgeren og klagede over det, og at to forsøg på kartelmøder blev bragt til ophør, da sagsøgeren nægtede at deltage heri. Kommissionen indhentede ikke yderligere beviser vedrørende udokumenterede påstande mod sagsøgeren.
- 75 For det andet har sagsøgeren kritiseret, at Kommissionen ikke foretog et krydsforhør med henblik på at efterprøve rigtigheden af vidneudsagnene fra selskabets ansatte. Sagsøgeren var den eneste virksomhed, der førte vidner under høringen for Kommissionen. Ingen af de tre virksomheder, som havde vidnet mod sagsøgeren, førte vidner under høringen. Mange af Degussa og Solvays beviser var i alt væsentligt anonyme

kilder. Kommissionen fordrejede erklæringerne fra sagsøgerens ansatte med henvisning til, at de ikke var blevet afgivet på tro og love.

- 76 Sagsøgeren gør for det tredje gældende, at Kommissionen har fremlagt de forhold, der blev indhentet efter høringen, urigtigt.
- 77 Høringskonsulenten præciserede under høringen, at nogle af de beviser, som Kommissionen byggede på, især de af Solvay fremførte påstande fra anonyme kilder angående telefonopkald til sagsøgeren, ikke var troværdige. Kommissionen indhentede imidlertid ikke yderligere beviser efter høringen.
- 78 Hvad navnlig angår møderne i Sevilla i maj 1997 har Kommissionen i svarskriftet med urette anført, at den fik bekræftet visse faktiske aspekter hos andre virksomheder efter høringen, og sagsøgeren fik mulighed for at tilkendegive sin mening. Der var ikke andre bidrag vedrørende disse møder efter høringen.
- 79 I modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet, har de yderligere forhold, som blev fremsendt til sagsøgeren, ikke nogen forbindelse til Solvays påståede telefonopkald. Solvay og Degussa har i deres bidrag efter høringen blot beskrevet indholdet af klagepunktsmeddelelsen vedrørende nogle bestemte punkter (for så vidt angår Degussa, mødet i Frankfurt-am-Main i november 1997 og, for så vidt angår Solvay, mødet i Königswinter i juli 1998), og bekræftet deres ansattes deltagelse. Ingen af disse selskaber havde oprindeligt nævnt sagsøgerens deltagelse i disse møder. Selv Kommissionen har erkendt, at Solvays svar var »indirekte«, og at Degussa ikke »udtrykkeligt« havde impliceret sagsøgeren.

- 80 Kommissionen har for det fjerde udtalt sig selvmodsigende. I forhold til Kemira vurderede den, at det var ikke urimeligt at antage, at forskellige drøftelser ved CEFIC's generalforsamlinger fortrinsvis blev ført på bilateralt plan (167. betragtning til den anfægtede beslutning). Med hensyn til sagsøgeren har Kommissionen med urette hævdet, at det er umuligt, at selskabets repræsentanter deltog i de samme møder uden at være vidende om samordningen.
- 81 For det femte har Kommissionen forvansket bestemte diskulperende beviser. Der er for det første tale om oplysningerne, hvorefter sagsøgeren udgjorde en del af »de sorte får«, da selskabet ønskede at øge den samlede kapacitet i Europa til skade for priserne. Kommissionen har med urette forkastet dette bevis ved ganske enkelt i svarskriftet at hævde, at beviset vidnede om et forsøg fra sagsøgeren om at udnytte kartellet til sin fordel.
- 82 Hvad for det andet angår møderne i Sevilla, der fandt sted ved CEFIC's generalforsamlinger, anførte sagsøgerens ansatte, at han nægtede at deltage i enhver karteldrøftelse, og at Solvay og Degussas repræsentanter derfor havde forladt mødelokalet. Ved at nægte at anerkende dette vidneudsagn har Kommissionen støttet sig til sin egen ugrundede fortolkning af begrundelsen for, at Solvay og Degussa havde forladt mødelokalet, nemlig at de mindre producenter, herunder sagsøgeren, var utilfredse med forslagene, antagelig som følge af den markedsandel, som de havde fået tildelt. Der findes ikke beviser til støtte for Kommissionens nævnte opfattelse. Derimod viser den forhastede afslutning af møderne i Sevilla ifølge sagsøgeren, forbundet med den omstændighed, at konkurrenterne klagede over faldet i selskabets priser og forøgelsen af dets markedsandel, at selskabet præciserede over for konkurrenterne, at det deltog i disse møder med et andet formål end deres.
- 83 For det sjette har Kommissionen forvansket visse skriftlige beviser.

- 84 Hvad for det første angår stemplet i sagsøgerens ansattes pas, der angiver dennes indrejse til De Forenede Staters område den 10. februar 1996, har Kommissionen med urette anført, at dette ikke nødvendigvis beviste, at den pågældende ansatte ikke kunne være i Paris to dage senere. Ifølge sagsøgeren er det ikke muligt, at den pågældende ansatte fløj til De Forenede Stater den 10. februar, opholdt sig dér i 24 timer, gennemførte en transatlantisk returflyvning om natten, direkte deltog i et kartelmøde den 12. februar og derefter vendte tilbage til De Forenede Stater. Hvis dette var tilfældet, ville der ifølge sagsøgeren være et andet stempel i den ansattes pas. Atofinas ansatte har således med urette anført, at sagsøgerens repræsentant var i Paris den 12. februar 1996. Når hertil kommer, at Atofina ved flere lejligheder var alene om at hævde, at sagsøgeren deltog i kartelmøder, og at visse oplysninger indeholdt spørgsmålstejn, rejser dette tvivl om troværdigheden af Atofinas oplysninger.
- 85 Hvad for det andet angår taxabonen, udstedt i Barcelona den 13. juli 1998, med navnet på den ansatte hos sagsøgeren, der angiveligt deltog i mødet i Königswinter samme dag, har Kommissionen uden nogen begrundelse rejst tvivl om dette forhold ved at angive, at bonen kunne være udstedt på et andet tidspunkt i løbet af dagen (236. betragtning til den anfægtede beslutning). Uskyldsformodningen skal imidlertid veje tungere end en sådan spekulation.
- 86 For det tredje afspejler de af Atofina fremlagte mødenotater med spørgsmålstejnene i kolonnen vedrørende sagsøgerens priser den omstændighed, at Atofina ingen oplysninger havde om sagsøgeren, da sidstnævnte ikke var til stede på mødet. Kommissionen har imidlertid i svarskriftet med urette antydnet, at disse spørgsmålstejn afspejler den af Atofinas ansattes udviste »forsigtighed«. Kommissionen har undladt at tage hensyn til den anden forklaring, foreslået af sagsøgeren, hvorefter den pågældende oplysning »kunne komme fra hvor som helst«. Med hensyn til dette møde har Kommissionen således forvansket sagsøgerens ansattes utvetydige vidneudsagn, som støttes på skriftlige beviser.

- 87 For det fjerde har Kommissionen anført, at et notat fra Atofinas ansatte vedrørende mødet i Düsseldorf i oktober 1998 nævnte sagsøgeren ved flere lejligheder. Det pågældende notat er ifølge sagsøgeren ikke utvetydigt, men det fremgår af Atofinas senere forklaringer, at selskabet henviser til et efterfølgende møde, der skal have fundet sted den 9. november, hvorunder en »endelig model« skulle vedtages, og at selskabet omtaler en »kommentar til, hvordan man får [sagsøgeren] til at acceptere sine markedsandele ved at lægge pres på Solvay«. I oktober 1998 afviste sagsøgeren på ny at deltage i kartelaktiviteterne. Kommissionen har imidlertid, uden at have undersøgt indholdet af notatet, med urette lagt vægt på den blotte omstændighed, at sagsøgerens navn blev nævnt.
- 88 For det syvende har Kommissionen »forskønnet« beviserne ved at tilføje ikke-eksisterende detaljer eller overdrive de konstaterede omstændigheder.
- 89 For det første angående det bilaterale møde med Degussa i september 1998 i Bruxelles, der bestrides af sagsøgeren, har Kommissionen anført, at mødet bestod i en »orientering« om mødet om morgenen (241. betragtning til den anfægtede beslutning). Degussas oplysninger indeholder imidlertid intet om, at der skulle være tale om en sådan »orientering«, og redegør ikke for nogen drøftelse om NP eller fastfrysning af markedsandelene for HP. For så vidt angår HP har Degussa udtrykkeligt erklæret, at drøftelserne forblev »generelle«. Kommissionens konklusioner er ugrundede.
- 90 Hvad for det andet angår møderne i Sevilla tog sagsøgeren i modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet, afstand fra de konkurrencebegrænsende drøftelser ved at nægte at drive kartelaktiviteter, hvilket førte til, at Degussa og Solvays repræsentanter »pludselig forlod« møderne, og således til afslutningen af denne række møder. Atofina erklærede, at de nævnte møder blev afsluttet med, at Degussa og Solvays repræsentanters forlod møderne. Kommissionen har hvad dette angår forvansket sagsakterne.

- 91 Hvad for det tredje angår Kommissionens opfattelse af, at Atofina har bekræftet Solvays påstande med hensyn til telefonopkaldene, vedrører Solvay og Atofinas oplysninger helt klart forskellige møder. Det har derfor ikke været muligt med en indbyrdes overlappning med hensyn til deltagerne eller perioderne for disse møder.
- 92 For det ottende har sagsøgeren gjort gældende, at Solvay og Atofina, der samtidigt indgav deres ansøgninger om favorabel behandling, »holdt fast på tanken« om at give det bevismateriale, Kommissionen allerede er i besiddelse af, en betydelig merværdi, hvilket rejser tvivl om troværdigheden af deres erklæringer.
- 93 De virksomheder, der har indgivet en begæring om favorabel behandling, kunne ikke kontrollere deres ansattes hukommelse eller fremføre klare og entydige beviser. F.eks. henviser Kommissionen til 236. betragtning til den anfægtede beslutning, hvorefter Solvay »frivilligt bekræftede« mødet i Königswinter i juli 1998 i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen, hvorimod den i svarskriftet i parentes tilføjede: »Det skal undersøges, om dette reelt skete frivilligt eller efter Kommissionens anmodning.« Hvad ligeledes angår mødet i Düsseldorf i oktober 1998 »fortsatte« Degussa med »at afhøre de ansatte« efter Kommissionens anmodning med hensyn til deltagerne.
- 94 Endelig har sagsøgeren anført, at selskabet aldrig er blevet kendt skyldigt i at gennemføre konkurrencebegrænsende aktiviteter. De ansatte afgav vidneudsagn under høringsen og fremlagde erklæringer, som tilbageviser de i klagepunktsmeddelelsen fremførte klagepunkter. Det er virksomheder, der befandt sig i en gentagelsessituation, som havde til hensigt at opnå favorabel behandling, og som i deres »tanke« med henblik herpå har fremsat upræcise og udokumenterede påstande, ofte fra anonyme kilder i skrivelser fra deres advokater, eller i kryptiske håndskrevne notater, »fyldt med spørgsmålstegn«. Kommissionen har ikke givet nogen forklaring, der gør det muligt at udvælge disse beviser frem for entydige og ukontroversielle beviser, fremlagt af sagsøgeren.

95 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

Rettens bemærkninger

96 I henhold til artikel 81, stk. 1, EF er alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, uforenelige med fællesmarkedet og er forbudt.

97 Det er tilstrækkeligt, for at der foreligger en aftale som omhandlet i artikel 81, stk. 1, EF, at de pågældende virksomheder har udtrykt deres fælles vilje til at indrette deres adfærd på markedet på en bestemt måde (Rettens dom af 17.12.1991, sag T-7/89, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 1711, præmis 256, og af 20.3.2002, sag T-9/99, HFB m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1487, præmis 199).

98 Det kan antages, at en aftale i henhold til artikel 81, stk. 1, EF er indgået, når der foreligger en samstemmende vilje om selve princippet om konkurrencebegrænsning, selv om de særlige forhold ved den påtænkte begrænsning stadig er genstand for drøftelser (jf. i denne retning dommen i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 151-157 og 206).

99 Den samordnede praksis defineres som en form for koordinering mellem virksomheder, hvorved disse ikke går så langt som til at afslutte en egentlig aftale, men dog bevidst erstatter den risiko, der er forbundet med normal konkurrence, med indbyrdes praktisk samarbejde (Domstolens domme af 8.7.1999, sag C-49/92 P, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, Sml. I, s. 4125, præmis 115, og sag C-199/92 P, Hüls mod Kommissionen, Sml. I, s. 4287, præmis 158).

- 100 I denne forbindelse udelukker artikel 81, stk. 1, EF, enhver direkte eller indirekte kontakt mellem erhvervsdrivende, som kan påvirke en faktisk eller potentiel konkurrents adfærd på markedet, eller som over for en sådan konkurrent kan afsløre den adfærd, man har besluttet eller overvejer selv at udvise på markedet, når disse kontakter har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt ovenfor i præmis 99, præmis 116 og 117).
- 101 Den omstændighed, at en virksomhed gav sine konkurrenter oplysninger som led i forberedelsen af en konkurrencebegrænsende aftale, er tilstrækkeligt bevis for en samordnet praksis i henhold til artikel 81 EF (jf. i denne retning Rettens dom af 6.4.1995, sag T-148/89, Tréfilunion mod Kommissionen, Sml. II, s. 1063, præmis 82, og af 8.7.2008, sag T-53/03, BPB mod Kommissionen, Sml. II, s. 1333, præmis 178).
- 102 Ifølge fast retspraksis omfatter begrebet »aftale« og begrebet »samordnet praksis« former for hemmelig forståelse, som er af samme karakter, og som kun adskiller sig fra hinanden ved deres grad og den form, hvorunder de kommer til udtryk (dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt ovenfor i præmis 99, præmis 131 og 132, og i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 190).
- 103 I forbindelse med en sammensat overtrædelse, der i flere år har involveret adskillige producenter, som har haft det mål at gennemføre en fælles markedsregulering, kan det ikke kræves af Kommissionen, at denne kvalificerer overtrædelsen som enten en aftale eller en samordnet praksis, idet begge disse former for overtrædelse under alle omstændigheder er omfattet af artikel 81 EF (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt ovenfor i præmis 99, præmis 111-114, og Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 931, præmis 696).

- 104 Den dobbelte kvalifikation af overtrædelsen som enten en aftale »og/eller« en samordnet praksis må forstås som en tilkendegivelse af, at der er tale om et kompleks, som indeholder faktiske omstændigheder, hvoraf nogle er kvalificeret som aftaler og andre som samordnet praksis, jf. artikel 81, stk. 1, EF, der ikke kræver, at der skal ske en specifik kvalifikation for denne sammensatte type overtrædelse (dommen i sagen Hercules Chemicals mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 264, og i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 187).
- 105 Det skal bemærkes, at hvad angår fremlæggelsen af bevis for overtrædelsen påhviler det Kommissionen at føre bevis for, at der er indtruffet de omstændigheder, som udgør en overtrædelse af artikel 81, stk. 1, EF (Domstolens dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 58).
- 106 Den skal herved fremlægge præcise og samstemmende beviser (jf. Rettens dom af 6.7.2000, sag T-62/98, Volkswagen mod Kommissionen, Sml. II, s. 2707, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 107 Dog skal hver enkelt af de af Kommissionen fremlagte beviser ikke nødvendigvis opfylde disse kriterier i forhold til hvert enkelt led i overtrædelsen. Det er tilstrækkeligt, at den række indicier, som institutionen har påberåbt sig, bedømt i deres helhed opfylder dette krav (jf. Rettens dom af 8.7.2004, forenede sager T-67/00, T-68/00, T-71/00 og T-78/00, JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2501, præmis 180 og den deri nævnte retspraksis).
- 108 De indicier, som Kommissionen har påberåbt sig i beslutningen for at bevise, at en virksomhed har overtrådt artikel 81, stk. 1, EF, skal ikke bedømmes isoleret, men som et hele (jf. dommen i sagen BPB mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 101, præmis 185 og den deri nævnte retspraksis).

- 109 Det skal også tages i betragtning, at de konkurrencebegrænsende aktiviteter gennemføres hemmeligt, og at i de fleste tilfælde må den omstændighed, at der foreligger en konkurrencebegrænsende praksis eller aftale, derfor udledes ved en slutning ud fra et vist antal sammenfaldende omstændigheder og indicier, der, når de betragtes samlet, og i mangel af en anden logisk forklaring kan udgøre beviset for en tilsidesættelse af konkurrencereglerne (Domstolens dom af 7.1.2004, forenede sager C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 123, præmis 55-57).
- 110 Hvad angår rækkevidden af domstolskontrollen følger det af fast retspraksis, at når det drejer sig om en påstand om annullation af en kommissionsbeslutning vedrørende anvendelsen af artikel 81, stk. 1, EF, udøver Retten generelt fuld kontrol med, om betingelserne for at anvende artikel 81, stk. 1, EF er opfyldt (Retten dom af 26.10.2000, sag T-41/96, Bayer mod Kommissionen, Sml. II, s. 3383, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).
- 111 Er Retten i tvivl, skal dette komme den virksomhed til gode, som er adressat for den beslutning, hvori der fastslås en overtrædelse, i overensstemmelse med princippet om uskyldsformodning, der som et almindeligt EU-retligt princip navnlig finder anvendelse på sager vedrørende tilsidesættelser af konkurrencereglerne, der gælder for virksomhederne, og som vil kunne føre til at pålægge bøder eller tvangsbøder (dommen i sagen Hüls mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 99, præmis 149 og 150).
- 112 Det er i lyset af disse betragtninger, at det bør undersøges, om Kommissionen i nærværende sag på tilstrækkelig måde har godtgjort, at sagsøgeren deltog i den pågældende overtrædelse.

— Indledende bemærkninger

- 113 Sagsøgeren har fremsat en række generelle indvendinger vedrørende fremlæggelsen af beviser i det foreliggende tilfælde, idet selskabet anfører, for det første, at beviserne afgivet af de virksomheder, der har indgivet en begæring om favorabel behandling, har lavere bevisværdi, for det andet brugen af udokumenterede oplysninger, der stammer fra en enkelt kilde, for det tredje den manglende tilbagevisning af sagsøgerens ansattes modstridende vidneudsagn, og for det fjerde, at der ikke blev fulgt op på høringskonsulentens forslag under høringen.
- 114 Selv om disse indvendinger i vidt omfang falder sammen med anbringenderne rettet mod de materielle forhold, som Kommissionen har lagt til grund i den anfægtede beslutning, giver de ikke desto mindre anledning til nogle indledende bemærkninger.
- 115 Hvad for det første angår sagsøgerens argumenter vedrørende værdien af beviserne fremlagt i forbindelse med ansøgningerne om favorabel behandling skal det bemærkes, at den omstændighed, at oplysningerne blev givet af en virksomhed, der har indgivet en begæring om favorabel behandling, ikke i sig selv skaber tvivl om deres bevisværdi.
- 116 Ifølge fast retspraksis er ingen EU-retlige bestemmelser eller almindelige principper til hinder for, at Kommissionen over for en virksomhed påberåber sig erklæringer fra andre involverede virksomheder (dommen i sagen *Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen*, nævnt ovenfor i præmis 103, præmis 512). Erklæringer, der er afgivet inden for rammerne af samarbejdsmeddelelsen, kan ikke alene af denne grund frakendes bevisværdi (Rettens dom af 8.7.2008, sag T-54/03, *Lafarge mod Kommissionen*, ikke trykt i *Samling af Afgørelser*, præmis 57 og 58).

- 117 En vis vagtsomhed for så vidt angår frivillige erklæringer fra hoveddeltagerne i et ulovligt kartel er forståelig, fordi disse deltagere kunne mindske betydningen af deres egne bidrag til overtrædelsen og forstørre betydningen af de øvriges. Henset ikke desto mindre til systematikken i den ved samarbejdsmeddelelsen fastlagte procedure, medfører den omstændighed, at der fremsættes anmodning om at være omfattet af denne meddelelses anvendelsesområde med henblik på at opnå en bødenedsættelse, ikke nødvendigvis en tilskyndelse til at fremlægge forvanskede beviser vedrørende de øvrige deltagere i det påtalte kartel. Ethvert forsøg på at vildlede Kommissionen kan således skabe tvivl angående oprigtigheden og samarbejdsviljen hos den virksomhed, der har fremsat anmodningen, og dermed bringe muligheden for denne for at drage fuld nytte af samarbejdsmeddelelsen i fare (Rettens dom af 16.11.2006, sag T-120/04, Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, Sml. II, s. 4441, præmis 70, og dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 116, præmis 58).
- 118 Det må navnlig antages, at såfremt en person indrømmer at have begået en overtrædelse og dermed vedgår, at der foreligger omstændigheder, der rækker ud over dem, der direkte kunne udledes af de omhandlede dokumenter, indebærer dette a priori, når der ikke foreligger særlige omstændigheder, der tyder på det modsatte, at denne person har besluttet at sige sandheden. Erklæringer, der går imod den erklærendes interesser, bør således principielt betragtes som særligt troværdige beviser (Rettens dom i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 107, præmis 211 og 212, dom af 26.4.2007, forenede sager T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02 og T-126/02, T-128/02 og T-129/02, T-132/02 og T-136/02, Bolloré m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 947, præmis 166, og dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 116, præmis 59).
- 119 Erklæringer afgivet af virksomheder, der er anklaget i forbindelse med ansøgninger om favorabel behandling, bør ikke desto mindre bedømmes med forsigtighed og kan generelt ikke accepteres uden bekræftelse.
- 120 Ifølge fast retspraksis kan en erklæring fra en virksomhed, der beskyldes for at have deltageret i et kartel, hvis rigtighed bestrides af flere andre sigtede virksomheder, dog

ikke uden støtte i andre beviser betragtes som tilstrækkeligt bevis for, at de sidstnævnte virksomheder har begået en overtrædelse (Rettens dom i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 107, præmis 219, dom af 25.10.2005, sag T-38/02, Groupe Danone mod Kommissionen, Sml. II, s. 4407, præmis 285, dommen i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 118, præmis 167, og i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 116, præmis 293; jf. også i denne retning dommen i sagen Enso-Gutzeit mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 32, præmis 91).

- 121 Med henblik på undersøgelsen af bevisværdien af erklæringerne fra de virksomheder, der har indgivet en begæring om favorabel behandling, tager Retten især hensyn til dels betydningen af overensstemmende beviser, der støtter relevansen af erklæringerne, dels at der ikke er indicier for, at erklæringerne havde en tendens til at mindske betydningen af deres egne bidrag til overtrædelsen og forstørre betydningen af de øvriges (jf. i denne retning dommen i sagen Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 117, præmis 70, og i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 116, præmis 62 og 295).
- 122 Hvad for det andet angår sagsøgerens klagepunkt om, at Kommissionen vedrørende visse faktiske forhold lagde vægt på et enkelt bevis, skal det bemærkes, at der ikke findes et EU-retligt princip, der er til hinder for, at Kommissionen, når den fastslår, at der foreligger en tilsidesættelse, alene støtter sig på et enkelt skriftligt bevis, forudsat at der ikke er nogen tvivl om dokumentets bevisværdi, og at dokumentet i sig selv med sikkerhed viser, at overtrædelsen forelå (Rettens dom af 15.3.2000, forenede sager T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 og T-104/95, Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 491, præmis 1838).
- 123 Henset til den retspraksis, som er nævnt i præmis 120 ovenfor, gælder denne antagelse ganske vist som hovedregel ikke ensidige erklæringer fra en sigtet virksomhed, der, i det omfang de bestrides af andre sigtede virksomheder, skal bestyrkes af yderligere uafhængige beviser.

- 124 Denne betragtning kan ikke desto mindre lempes, såfremt erklæringen fra den virksomhed, som samarbejder, er særligt troværdig, da den krævede grad af bestyrkelse under disse omstændigheder er mindre, såvel med hensyn til præcision som med hensyn til styrke.
- 125 I det tilfælde, hvor en række samstemmende indicier bestyrker eksistensen og visse bestemte dele af den samordning, som er nævnt i erklæringen afgivet i forbindelse med samarbejdet, kan denne erklæring nemlig være tilstrækkelig til at bevise andre punkter i den anfægtede beslutning (jf. i denne retning dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 107, præmis 220 og 334). Kommissionen kan under disse omstændigheder udelukkende tage hensyn til erklæringen på den betingelse, at rigtigheden af det, der er anført, ikke giver anledning til betænkelighed, og at oplysningerne ikke er vage.
- 126 Desuden skal det anføres, at selv om en erklæring fra en virksomhed ikke er understøttet med hensyn til bekræftede konkrete faktiske forhold, kan den have en vis bevisværdi med henblik på at understøtte tilstedeværelsen af overtrædelsen i forbindelse med en række samstemmende indicier, som blev lagt til grund af Kommissionen. I det omfang et dokument indeholder konkrete oplysninger, der svarer til dem, der findes i andre dokumenter, kan disse oplysninger nemlig gensidigt styrke hinanden (jf. i denne retning dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 107, præmis 275).
- 127 Det må i øvrigt være tilladt for Kommissionen at slutte fra perioder, hvor beviserne er temmelig massive, til andre perioder, hvor der er noget større afstand mellem de enkelte beviser. Der skal nu engang en virkelig god forklaring til for at overbevise en retsinstans om, at der under en bestemt fase af en møderække foregik noget helt andet end det, der skete under tidligere og senere møder, når møderne havde samme deltagerkreds, fandt sted under ensartede, ydre omstændigheder og ubestridt havde samme formål (forslag til afgørelse fra dommer Vesterdorf som udpeget generaladvokat i sag T-1/89, Rhône-Poulenc mod Kommissionen, hvori Retten afsagde dom den

24. oktober 1991, Sml. II, s. 867, på s. 954 — samlet forslag til afgørelse i de såkaldte »polypropylen«-sager, Sml. II, s. 954).

- 128 For det tredje har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen ved vurderingen af beviset har undladt at afhøre selskabets ansatte og tage deres vidneudsagn i betragtning.
- 129 Sagsøgeren gør navnlig gældende, at konstateringen af overtrædelsen i vidt omfang bygger på Solvays erklæringer og dem fra en ansat hos Atofina, der bekræfter, at nogle af selskabets ansatte — selv om de ikke var til stede på en række af møderne — blev kontaktet eller informeret telefonisk. Sagsøgeren har anført, at de personer blandt virksomhedens ansatte, der er udpeget i disse erklæringer, indgav erklæringer til Kommissionen, der går i den modsatte retning, som ikke blev taget i betragtning.
- 130 Det bemærkes i denne forbindelse, at det er ubestridt, at Kommissionen havde skriftlige erklæringer fra de pågældende ansatte hos sagsøgeren, og at disse var til stede under høringen.
- 131 Under disse omstændigheder falder spørgsmålet om, hvorvidt de nævnte erklæringer blev taget behørigt i betragtning i den anfægtede beslutning, sammen med vurderingen af sagsøgerens klagepunkter rettet mod de pågældende konkrete faktiske forhold.
- 132 Det skal dog på dette trin bemærkes, at sagsøgeren med urette har gjort gældende, at de pågældende erklæringer, i det omfang de blev afgivet på tro og love, har en høj bevisværdi, og at Kommissionen af denne grund var forpligtet til at godtgøre, at selskabets vidner begik »mened«.

- 133 Selv om et vidneudsagn, der aflægges under ed for en domstol eller i forbindelse med en undersøgelse for en anklager, således kan have en høj bevisværdi, på baggrund af de negative konsekvenser, som det strafferetligt kan have for en person ikke at have talt sandt under en undersøgelse, der gør et sådant vidneudsagn mere troværdigt end en almindelig erklæring (jf. i denne retning dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 107, præmis 312), finder disse betragtninger ikke anvendelse i den foreliggende sag, eftersom det drejer sig om skriftlige erklæringer fra sagsøgerens ansatte, fremlagt for Kommissionen under den administrative procedure, og deres vidneudsagn afgivet under høringen ved Kommissionen.
- 134 Sagsøgeren har i øvrigt med urette gjort gældende, at Kommissionen var forpligtet til at sammenholde de vidneudsagn, der inkriminerer selskabet, afgivet af Atofina og Solvay, med sagsøgerens egne ansattes modstridende vidneudsagn i forbindelse med et krydsforhør under høringen.
- 135 Det bemærkes i denne forbindelse, at Kommissionen under den administrative procedure ikke har mulighed for at gøre høring af personer som vidner under tro og love obligatorisk.
- 136 I henhold til artikel 19, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i artikel [81 EF] og [82 EF] (EFT 2003 L 1, s. 1) kan Kommissionen gennemføre interview med alle fysiske eller juridiske personer, der indvilliger heri, med henblik på indsamling af oplysninger vedrørende genstanden for en undersøgelse. I øvrigt bør Kommissionen ifølge tredje betragtning til Kommissionens forordning (EF) nr. 773/2004 af 7. april 2004 om Kommissionens gennemførelse af procedurer i henhold til artikel 81 [EF] og 82 [EF] (EUT L 123, s. 18), før den indhenter mundtlige udtalelser fra fysiske eller juridiske personer, som indvilliger i at lade sig udspørge, underrette disse personer om retsgrundlaget for udspørgningen og gøre dem opmærksom på, at det sker frivilligt.

- 137 Desuden er Kommissionen kun forpligtet til at indhente udtalelser fra fysiske eller juridiske personer, der godtgør at have tilstrækkelig interesse heri, såfremt de pågældende personer faktisk anmoder om at måtte udtale sig. Den har derfor et rimeligt skøn ved afgørelsen af, hvilken interesse det kan have at høre personer, hvis udsagn kan have betydning for sagens oplysning. Beskyttelsen af retten til forsvar kræver således ikke, at Kommissionen foretager høring af vidner, der er udepeget af de berørte, når den anser undersøgelsen af sagen for at have været tilstrækkelig (jf. i denne retning dommen i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 382 og 383 og den deri nævnte retspraksis).
- 138 Artikel 6, stk. 3, litra d), i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, som blev undertegnet i Rom den 4. november 1950, bestemmer ganske vist, at »[e]nhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, er i særdeleshed berettiget til [...] at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner og at få vidner i hans interesse tilsagt og afhørt på samme betingelser som vidner, der føres imod ham«. Selv om Kommissionen endvidere ikke er en domstol i nævnte artikels forstand, og selv om de af Kommissionen pålagte bøder ikke er af strafferetlig karakter, er Kommissionen under den administrative procedure imidlertid forpligtet til at overholde de almindelige EU-retlige principper.
- 139 Det følger imidlertid af fast retspraksis, at den omstændighed, at EU-rettens konkurrencebestemmelser ikke pålægger Kommissionen en forpligtelse til at indkalde de vidner i virksomhedernes interesse, der ønskes ført, ikke er i strid med de nævnte principper. Det må herved bemærkes, at selv om Kommissionen kan lade fysiske eller juridiske personer afgive udtalelse, når den finder det nødvendigt, har den ikke ret til at indkalde vidner til støtte for sine klagepunkter uden at have opnået deres samtykke (dommen i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 389-392, og i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 118, præmis 86 og 87). Da proceduren ved Kommissionen kun er af rent administrativ karakter, er Kommissionen ikke forpligtet til at give den berørte virksomhed mulighed for at udsperge et bestemt vidne og undersøge vidnets forklaringer under sagens forberedelse (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 109, præmis 200). Det er tilstrækkeligt, at de forklaringer, som

anvendes af Kommissionen, er erhvervet gennem de sagsakter, som blev fremsendt til sagsøgeren, som kan gøre indsigelse mod dem ved Unionens retsinstanser (dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 116, præmis 147-149).

- 140 Henset til disse betragtninger, kan sagsøgeren ikke gøre gældende, at selskabets ret til at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner er blevet tilsidesat.
- 141 Under alle omstændigheder var der intet, som forhindrede sagsøgeren i at anmode om at få vidner, der føres imod selskabet, tilsagt og afhørt for Retten, ved at fremsætte en begæring om bevisoptagelse herom. Det må fastslås, at sagsøgeren ikke har fremsat en sådan begæring. Retten betragter i øvrigt kun den pågældende vidneindkaldelse som nødvendig, såfremt det ved afslutningen af den nedenfor gennemførte undersøgelse skulle vise sig, at sagens akter og de forklaringer, der blev afgivet under den mundtlige forhandling, ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for, at Retten kan tage stilling til sagen.
- 142 Endelig har sagsøgeren for det fjerde gjort gældende, at det forhold, at de beviser, som blev påberåbt over for selskabet, var utilstrækkelige, blev anerkendt af høringskonsulenten under høringen, idet sidstnævnte havde foreslået en kontradiktorisk undersøgelse af det af sagsøgeren fremlagte nye modbevis, dvs. erklæringer fra selskabets ansatte, hvilket forslag Kommissionen ikke efterkom.
- 143 Det bemærkes i denne forbindelse, at høringskonsulentens rapport er et rent internt dokument i Kommissionen, der ikke har til formål at supplere eller korrigere virksomhedernes argumentation, og som derfor ikke har en sådan betydning, at Unionens retsinstanser skal tage hensyn til den ved udøvelsen af deres kontrollfunktion (jf. Rettens dom af 30.9.2009, sag T-161/05, Hoechst mod Kommissionen, Sml. II, s. 3555, præmis 176 og den deri nævnte retspraksis).

- ¹⁴⁴ Disse betragtninger finder så meget desto mere anvendelse på de kommentarer, som høringskonsulenten havde fremsat under høringen, såsom dem, der er påberåbt af sagsøgeren i det foreliggende tilfælde. Høringskonsulenten bemærkede under alle omstændigheder i sin endelige rapport af 20. april 2006, der er bilagt svarskriftet, at bestemmelserne vedrørende ret til en retfærdig rettergang og ret til forsvar var overholdt i forbindelse med den pågældende administrative procedure.
- ¹⁴⁵ I lyset af samtlige bemærkninger er den kritik, som sagsøgeren har givet udtryk for i forhold til Kommissionens fremlæggelse af beviser og gennemførelsen af høringen, dels ubegrundede, dels sammenfaldende med anbringenderne rettet mod overtrædelsens materielle forhold, som undersøges nedenfor.

— Om beviserne for sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen

- ¹⁴⁶ Kommissionen konstaterede med hensyn til overtrædelsens væsentligste kendetegn, at konkurrenterne fra den 31. januar 1994 havde udvekslet og drøftet fortrolige oplysninger vedrørende produktionsmængden og den eventuelle nedsættelse heraf, idet dette har til formål at hindre, at ny kapacitet bringes på markedet. Konkurrenterne drøftede også fordelingen af kunderne og markedsandele samt salgspriser. De indførte en overvågningsordning, hvorved de regelmæssigt udvekslede fortrolige markeds-, virksomheds-, salgsmængde- og salgsprisrelaterede oplysninger. Konkurrenterne indlod sig endvidere på kapacitetsreduktioner og analyserede regelmæssigt, hvordan markedsandelene havde udviklet sig under de multilaterale møder (100. og 351.-354. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 147 En stor del af de multilaterale møder blev afviklet ved de halvårslige generalforsamlinger i CEFIC, der er en retlig sammenslutning for den pågældende erhvervsgræn.
- 148 I august 1997 i Bruxelles og under de tre senere møder i februar, april og september 1998 blev deltagerne i disse udvekslinger enige om en koordineret prisforhøjelse for HP (171. og 172. betragtning til den anfægtede beslutning). Med hensyn til NP blev der under de første drøftelser herom udvekslet følsomme oplysninger med det formål at indgå en konkurrencebegrænsende aftale, og »jorden blev gødet« for en formel aftale med virkning fra den 15. maj 1998 (100., 214. og 229. betragtning til den anfægtede beslutning). Det sidste multilaterale møde inden for rammerne af denne samordning fandt sted den 18. maj 2000, men aftalen om opretholdelse af priserne på HP blev opretholdt indtil slutningen af 2000 (281., 282. og 355.-360. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 149 For så vidt angår sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen fastslog Kommissionen, at selskabet udgør »den hårde kerne« af deltagerne i kartellet (99. betragtning til den anfægtede beslutning). Kommissionen fandt holdepunkter for hemmelige kontakter, som sagsøgeren havde været involveret i fra 1991 (106. betragtning til den anfægtede beslutning). Ifølge Atofinas oplysninger indeholder de af Atofina fremlagte mødenotater fra juli, oktober og november 1995 navnlig oplysninger fra sagsøgeren og henviser til fremlæggelsen af sagsøgerens stilling (120., 127., 128., 129., 133. og 136. betragtning til den anfægtede beslutning). I øvrigt havde sagsøgeren ifølge Degussas oplysninger under et bilateralt møde i andet halvår 1996 eller første halvår 1997 »accepteret den grundlæggende idé om en koordineret stigning i prisniveauet« (151. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 150 Som det fremgår af sagen, blev oplysningerne om kartellets første periode bestridt af sagsøgeren, og blev på grund af manglende samarbejde ikke lagt til grund mod selskabet.

151 Som følge heraf har Kommissionen i den anfægtede beslutning nedsat varigheden af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen væsentligt i forhold til den, der var angivet i klagepunktsmeddelelsen. Vedrørende starten af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen fandt Kommissionen, at den havde beviser, som dokumenterer sagsøgerens deltagelse i kartelmødet den 29. maj 1997, og at denne dato skulle anvendes med henblik på at fastslå overtrædelsens varighed i forhold til sagsøgeren (352. betragtning til den anfægtede beslutning). Vedrørende afslutningen af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen anførte Kommissionen, at den var stærkt overbevist om sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen indtil den 13. december 1999, datoen for det sidste kartelmøde, med hensyn til hvilket Kommissionen havde bevis for sagsøgerens ansattes deltagelse (365. betragtning til den anfægtede beslutning).

152 De ulovlige kontakter, der blev lagt til grund mod sagsøgeren, er som følger:

- tre multilaterale møder, der blev afholdt den 28. eller 29. maj 1997 i Sevilla, ved en CEFIC generalforsamling (156.-167. betragtning til den anfægtede beslutning), og for hvilke sagsøgeren indrømmer at have deltaget i to af dem, men hævder at have modsat sig ulovlige drøftelser

- fire multilaterale møder, der fandt sted i henholdsvis august 1997 i Bruxelles, den 18. september 1997 i Paris, den 17. november 1997 i Frankfurt-am-Main og den 21. november 1997 i Paris, hvori sagsøgeren ikke deltog fysisk, men om hvilke selskabet blev informeret telefonisk af Atochem (171.-197. betragtning til den anfægtede beslutning), hvilket bestrides af sagsøgeren

- multilaterale møder, der blev afholdt den 26. og den 27. november 1997 i Bruxelles, ved CEFIC's generalforsamling (198.-209. betragtning til den anfægtede beslutning), idet sagsøgeren erkender sin deltagelse i den nævnte generalforsamling, men gør gældende, at selskabet ikke havde kendskab til ulovlige drøftelser;

- bilaterale møder mellem Degussa, Kemira og Solvay, fra slutningen af 1997 til begyndelsen af 1998, om hvis resultat sagsøgeren blev underrettet telefonisk af Solvay (210. betragtning til den anfægtede beslutning), hvilket bestrides af sagsøgeren

- multilaterale møder den 14. maj 1998 i Évian-les-Bains, ved CEFIC's generalforsamling (221.-232. betragtning til den anfægtede beslutning), idet sagsøgeren erkender sin deltagelse i CEFIC's generalforsamling, men gør gældende, at selskabet ikke havde kendskab til ulovlige drøftelser

- et møde mellem Degussa, Solvay og sagsøgeren den 13. juli 1998 i Königswinter vedrørende lukningen af en af Atochems NP-fabrikker (233.-236. betragtning til den anfægtede beslutning), som sagsøgeren bestrider at have deltaget i

- et møde på »højt niveau« mellem Degussa og Solvay vedrørende HP og NP den 28. september 1998 i Bruxelles, efter hvilket Degussa mødtes med sagsøgeren for at underrette selskabet om resultatet (239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning), idet sagsøgeren ikke nægter at have mødtes med Degussa, men gør gældende, at indholdet af denne kontakt var lovligt

- et multilateralt møde vedrørende HP den 12. oktober 1998 i Düsseldorf, hvori sagsøgeren ikke deltog, men om hvilket selskabet ifølge Atofina blev kontaktet telefonisk (247.-253. betragtning til den anfægtede beslutning), hvilket bestrides af sagsøgeren

- multilaterale møder og bilaterale kontakter ved CEFIC's generalforsamlinger den 25. og den 26. november 1998 i Bruxelles (254.-258. betragtning til den anfægtede beslutning), den 30. april 1999 i Estoril (Portugal) (264. og 265. betragtning til den anfægtede beslutning), og den 16. november 1999 i Bruxelles (273.-275. betragtning til den anfægtede beslutning), idet sagsøgeren erkender sin deltagelse i de

nævnte CEFIC- generalforsamlinger, men gør gældende, at selskabet ikke havde kendskab til ulovlige drøftelser

- fire multilaterale møder udelukkende vedrørende NP, der blev afholdt henholdsvis den 16. september 1998 i Lyon (237. og 238. betragtning til den anfægtede beslutning), begyndelsen af 1999 i Milano (259.-263. betragtning til den anfægtede beslutning), sommeren 1999 i Basel (267.-270. betragtning til den anfægtede beslutning), og den 13. december 1999 i Freiburg (276.-279. betragtning til den anfægtede beslutning), idet sagsøgeren bestrider at have deltaget i møderne i Lyon og Basel og erkender at have været til stede i to andre møder, men anfører, at formålet med dem var fuldt lovligt, nemlig valget af den adfærd, der skulle udvises over for »anti-bore«-bevægelsen, og at selskabet — selv om drøftelserne var »afvejet« i retning af »uhensigtsmæssige« emner — ikke havde »fokuseret særlig meget herpå«, henset til beslutningen om at skifte fra NP til NPC af miljøgrunde.

- ¹⁵³ Det fremgår af disse konstateringer, at sagsøgeren, bortset fra to møder om NP i begyndelsen af 1999 i Milano og den 13. december 1999 i Freiburg, for resten af de forhold, der blev lagt til grund i den anfægtede beslutning, har benægtet, at selskabet deltog i hemmelige kontakter.

— Om de multilaterale møder den 28. eller 29. maj 1997 i Sevilla

- ¹⁵⁴ For så vidt angår de tre møder, der fandt sted i Sevilla, er det ubestridt af sagens parter, at sagsøgeren var repræsenteret på de to første vedrørende henholdsvis HP (idet deltagerne ved det første møde var Atochem, Degussa, Solvay, Kemira og sagsøgeren) og NP (idet deltagerne ved det andet møde var Caffaro og de samme deltagere i det første møde). Derimod deltog sagsøgeren ikke i middagen næste dag på restauranten (156., 162. og 163. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 155 For de to møder, hvor selskabet var til stede, bestrider sagsøgeren ikke indholdet af drøftelserne, der for det første gav anledning til en udveksling af informationer vedrørende udviklingen af markedet, og som for det andet vedrørte forslagene til en generelt højere pris og en aftale vedrørende fordelingen af HP-markedet (157.-161. betragtning til den anfægtede beslutning) samt parallelle forsøg vedrørende NP (162. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 156 Kommissionen har uimodsagt af sagsøgeren fastslået, at »der på grund af manglende tillid og enkelte mindre europæiske producenters modstand ikke blev opnået endelig enighed denne dag« (164. betragtning til den anfægtede beslutning). Navnlig blev for- søgene på drøftelser om NP ifølge Atofinas oplysninger afsluttet »med et forfærdeligt raseri hos Degussas ansvarlige [...], der over for modstanden fra de mindre producen- ter, som [nægtede] at acceptere Solvay og Degussas synspunkter, [forlod] lokalet ved at smække med døren« (162. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 157 Vedrørende disse forhold hævder sagsøgeren ikke desto mindre, at selskabet som mindre producent i virkeligheden gjorde indsigelse mod den ulovlige adfærd, hvilket godtgøres af selskabets fravær under middagen på restauranten næste dag.
- 158 Sagsøgeren støtter sig navnlig på erklæringen fra selskabets vicegeneraldirektør på daværende tidspunkt, som er bilagt stævningen, af hvilken det ifølge sagsøgeren fremgår, at selskabets repræsentant med hensyn til mødet vedrørende HP anførte over for Degussa og Solvay, at selskabet var »i vækst i Tyskland« og »ikke var interesseret« i nogen som helst begrænsninger af priserne. Sagsøgeren afslog dermed at drøfte priserne, hvilket bevirkede, at Degussas ansvarlige brat forlod lokalet.

- 159 I den forbindelse skal det bemærkes, at efter fast retspraksis, når en virksomhed selv uden at spille en aktiv rolle deltager i et møde, hvorunder en ulovlig samordning bliver nævnt, må den antages at have deltaget i samordningen, medmindre den godtgør, at den åbent tog afstand herfra eller meddelte de andre deltagere, at den ønskede at deltage i det pågældende møde med et andet sigte end deres (jf. dommen i sagen Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 122, præmis 3199 og den deri nævnte retspraksis).
- 160 Da sagsøgeren har erkendt at have deltaget i de pågældende ulovlige drøftelser, måtte selskabet derfor godtgøre, at dets deltagelse ikke var sket for at begrænse konkurrencen.
- 161 Det bør lægges til grund, at sagsøgerens modstand mod de af Degussa fremsatte specifikke forslag ikke, selv om dette forudsættes godtgjort, under de foreliggende omstændigheder er tilstrækkeligt til at påvise, at selskabet havde anført over for konkurrenterne, at det deltog i de pågældende møder med et andet formål end deres.
- 162 Hvad således nærmere angår sagsøgerens argumenter vedrørende møderne beskrevet i 156.-162. betragtning til den anfægtede beslutning bemærkede Kommissionen, at »selv om Solvay og Degussa forlod mødelokalet, var det ikke på grund af, at de mindre producenter nægtede at nå til enighed om en egentlig prisforhøjelse, men snarere fordi forslaget tilsyneladende ikke gjorde sidstnævnte tilfredse, højest sandsynligt som følge af den markedsandel, som de havde fået tildelt«, at »der ikke [var] tegn på, at [sagsøgeren] rent faktisk afviste selve tanken om en aftale med konkurrenterne eller tog afstand i forhold til den foreslåede aftale som sådan«, og at der desuden blev udvekslet fortrolige oplysninger under det pågældende møde (166. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 163 Det bemærkes, dels at Kommissionens antagelse er i overensstemmelse med kartellets afvikling, hvoraf det fremgår, at deltagerne i kartellet på grundlag af møderne i Sevilla »besluttede at lægge mindre vægt på markedsandelene, det hidtil vigtigste punkt på dagsordenen, til fordel for en generel prisforhøjelse« (157. betragtning til den anfægtede beslutning), og at en koordineret prisforhøjelse blev besluttet under et følgende møde i Bruxelles i august 1997 (171. og 172. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 164 Dels bekræftes sagsøgerens argumentation om selskabets hævdede modstand mod ulovlige drøftelser ingenlunde af oplysningerne fra de andre virksomheder, hvorved der blot anføres en manglende tillid mellem kartellets parter og forskellige opfattelser hos store og små producenter (164. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 165 Det bemærkes i denne forbindelse, at beviset for sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen ikke begrænser sig til møderne i Sevilla, som indgår i en helhed af ulovlige kontakter, der vil blive undersøgt nedenfor.
- 166 Endvidere er det standpunkt, som sagsøgeren indtog under de pågældende møder, tvetydigt. Selv om selskabet fremførte, at det modsatte sig de konkurrencebegrænsende drøftelser under mødet om HP, der vedrørte en detaljeret model for fordelingen af markedet og priser, er det ubestridt, at selskabets repræsentant ikke forlod mødestedet, og at han deltog i det følgende møde om NP. Hans fravær under middagen på restauranten dagen efter udgør heller ikke et indicium for hans modstand mod de ulovlige drøftelser, da visse andre berørte parter, navnlig Solvay og Ausimont, heller ikke deltog.

167 Henset til disse betragtninger, er de af sagsøgeren anførte forhold ikke tilstrækkelige til at påvise, at selskabet deltog i de pågældende møder, hvorunder en ulovlig samordning fandt sted, for ikke at begrænse konkurrencen.

— Om de af sagsøgeren modtagne telefonopkald

168 Hvad angår de multilaterale møder, der fulgte møderne i Sevilla, fastslog Kommissionen, at sagsøgeren ikke deltog fysisk, men at selskabet telefonisk blev kontaktet eller informeret om resultatet. Det drejer sig dels om fire møder på »højt niveau«, om hvilke Kommissionen baserede sig på Solvays oplysninger, dels en række møder, som Atofina omtalte.

169 Hvad for det første angår møderne på »højt niveau« mellem Degussa, Solvay og Kemira (møder i august 1997 og februar 1998 i Bruxelles, møder i april 1998 i Frankfurt-am-Main og september 1998 i Bruxelles; 172., 211., 215. og 239. betragtning til den anfægtede beslutning) anførte Kommissionen, at »selv om kun tre virksomheder deltog [heri], havde drøftelserne støtte fra hele sektoren«, og at »[sagsøgeren] og Ausimont altid blev udtømmende underrettet (normalt pr. telefon) om resultatet af drøftelserne (172. betragtning til den anfægtede beslutning)«.

170 Det følger af den anfægtede beslutning, at denne konstatering for det første støttes på Solvays erklæring, hvorefter »andre markedsdeltagere blev informeret om resultatet af møderne mellem Degussa, Solvay og Kemira«, idet Kommissionen præciserede, at »Solvay f.eks. [havde] informeret [sagsøgeren] og Ausimont [...] om det konkrete resultat af drøftelserne«, for det andet på Atofinas erklæring, hvorefter »FMC på grund

af Company Policy (US selskab) ikke deltog fysisk i alle møderne, men holdt sig orienteret gennem Solvay og klart spillede en rolle i alle aftalerne og [alle] forhandlingerne« (172. betragtning og fodnote 175 og 176 til den anfægtede beslutning).

- 172 Solvays erklæring blev også anvendt af Kommissionen med hensyn til de bilaterale møder mellem Degussa og Kemira, fra slutningen af 1997 til begyndelsen af 1998, hvori Solvay »undertiden deltog«. Ifølge Kommissionen havde Degussa og Solvay erklæret, at sagsøgeren ikke havde deltaget med henvisning til, at virksomheden havde gennemført et program om tilpasning, men at Solvay informerede den om resultatet af disse møder telefonisk (210. betragtning til den anfægtede beslutning, der henviser til Solvays ovennævnte erklæring).
- 173 Sagsøgeren bestrider at være blevet kontaktet af Solvay. Selskabet fremhæver den upræcise karakter af sidstnævntes erklæring ved at gøre gældende, at Atofinas udredning ikke vedrører møderne på »højt niveau« og ikke kan understøtte Solvays erklæring. Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at Kommissionen har foretaget en urigtig gengivelse af Solvays udredning, for så vidt som den fastslog, at visse virksomheder var blevet »udtømmende« underrettet og »normalt pr. telefon« (172. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 173 Med hensyn til bevisværdien af Solvays erklæring bemærkes, at det drejer sig om en oplysning, afgivet af en virksomhed, der er anklaget i forbindelse med en ansøgning om favorabel behandling. Den pågældende erklæring er generelt formuleret med hensyn til samtlige møder på »højt niveau« og gør det ikke muligt at identificere de fysiske personer, der var involveret i kontakter, hvilket hindrer dens prøvelse gennem vidneudsagn. Det nævnes ikke i det relevante afsnit i Solvays erklæring, som gengivet i fodnote 175 til den anfægtede beslutning, at oplysningerne blev givet »telefonisk« og »udtømmende«. I øvrigt kan det under de givne omstændigheder, for så vidt angår den største aktør på markedets oplysninger, hvorefter flere af sektorens virksomheder

blev underrettet om de ulovlige drøftelser, ikke udelukkes, at denne aktør søgte at minimere sin rolle i kartellets afvikling.

- 174 Det skal med hensyn til understøttelsen af Solvays erklæring bemærkes, at denne erklæring vedrørende de oplysninger, som sagsøgeren havde fået, ikke bekræftes af andre beviser vedrørende de nævnte møder. Det fremgår faktisk af sagsakterne, at Atofinas erklæring, som Kommissionen har påberåbt sig i fodnote 176 til den anfægtede beslutning, i virkeligheden ikke henviser til møderne »på højt niveau«, men kun til møderne i »gruppe B«, som fandt sted mellem slutningen af 1995 og begyndelsen af 1997, idet sidstnævnte — i det mindste hovedsageligt — ligger før den overtrædelsesperiode, som blev lagt til grund i forhold til sagsøgeren. Det er i øvrigt ubestridt, at Atofina ikke deltog i de pågældende erklæringer ved Solvays erklæring.
- 175 Henset til disse betragtninger, må det konstateres, at Solvays erklæring har en meget lav reel værdi med henblik på at påvise, at sagsøgeren blev informeret om resultaterne af møderne på »højt niveau«, og at erklæringen ikke direkte støttes af andre beviser. Denne erklæring kan derfor ikke i sig selv bevise sagsøgerens deltagelse i de hemmelige kontakter mellem september 1997 og september 1998, men højst udgøre et sekundært forhold i den herfor anvendte række indicier.
- 176 Hvad for det andet angår de fem møder, som Atofina omtalte (møder den 18.9.1997 i Paris, den 17.11.1997 i Frankfurt-am-Main, den 21.11.1997 i Paris og oktober 1998 i Düsseldorf; 180., 188., 193. og 247. betragtning til den anfægtede beslutning), rejser sagsøgeren tvivl om troværdigheden af Atofinas erklæring, hvorefter selskabet blev informeret telefonisk, og gør gældende, at erklæringen ikke støttes af andre beviser. Selskabet fremlægger erklæringer fra de ansatte, der er identificeret i Atofinas erklæring, der nægter at være blevet kontaktet.

- 177 Med hensyn til bevisværdien af Solvays erklæring bemærkes, at den omstændighed, at denne erklæring blev fremsat i forbindelse med en ansøgning om favorabel behandling, ikke i sig selv rejser tvivl om dens troværdighed. Der er ikke grundlag for at antage, at Atofina har forsøgt at minimere sin deltagelse i kartellet ved at anføre, at selskabet kontaktede sagsøgeren inden for rammerne af en række møder. Det skal også bemærkes, at oplysningerne om kontakter med sagsøgeren på ingen måde er vagt formuleret, men derimod har et betydeligt detaljeringsniveau, og gør det muligt at identificere de af sagsøgerens ansatte, der blev kontaktet. Oplysningerne kommer fra et direkte vidne, nemlig den ansatte hos Atofina, der deltog i de omtvistede møder. Det skal bemærkes, at vidnet afgav sin erklæring den 26. maj 2003, dvs. adskillige uger efter fremlæggelsen af de første beviser den 3. april 2003 (513. betragtning til den anfægtede beslutning). Det fremgår af såvel betingelserne for hans samarbejde som af erklæringens præcise indhold, at den blev afgivet med omtanke og efter moden overvejelse.
- 178 De ovenstående betragtninger vidner derfor om den store bevisværdi af den pågældende erklæring fra Atofina.
- 179 Hvad angår bekræftelsen af Atofinas erklæring vedrørende mødet den 18. september 1997 i Paris, ud over erklæringen fra en ansat hos Atofina, hvorefter sagsøgeren blev »kontaktet telefonisk med henblik på at give ham oplysninger om drøftelserne«, henviser et mødenotat udarbejdet af den samme ansatte til blokbogstavet »E«, som identificerer sagsøgeren, og anfører, at selskabet var »fraværende, men blev kontaktet telefonisk« (180. og 181. betragtning til den anfægtede beslutning og de sagsakter, der er nævnt i fodnote 188 til beslutningen).
- 180 Hvad angår mødet den 17. november 1997 i Frankfurt-am-Main blev en eller flere af sagsøgerens ansatte ifølge samme erklæring kontaktet telefonisk, mens mødet blev afholdt, og en repræsentant for Atofina gav dem et referat heraf (188. betragtning til den anfægtede beslutning). Denne erklæring støttes også af et mødenotat fremlagt af Atofina, med følgende indhold: »FMC = fraværende, men telefonisk kontaktet af

mig ([...]), en anden meget aktiv lokal repræsentant ([...])« (fodnote 200 til den anfægtede beslutning). Sagsøgeren er i øvrigt nævnt som den første virksomhed, der skulle annoncere prisforhøjelsen, og selskabets oplysninger fremgår af et mødeskema med mindstepriser for de enkelte kunder og producenter (192. betragtning til den anfægtede beslutning). Degussa præciserede endvidere i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen, at en repræsentant for Atofina havde ringet til en repræsentant for sagsøgeren under dette møde (192. betragtning og fodnote 206 til den anfægtede beslutning).

¹⁸¹ Vedrørende mødet den 21. november 1997 i Paris blev sagsøgeren ifølge samme erklæring fra Atofina kontaktet telefonisk for at indhente dens tilslutning til den koordinerede prisforhøjelse (193. betragtning til den anfægtede beslutning), og de notater, der blev taget i forbindelse med dette møde, viser sagsøgerens priser (197. betragtning til den anfægtede beslutning og de sagsakter, der er nævnt i fodnote 216 til beslutningen).

¹⁸² Med hensyn til mødet i oktober 1998 i Düsseldorf nævner referatet af dette møde — ud over erklæringen om, at en repræsentant for sagsøgeren »fulgte forløbet af mødet telefonisk« — sagsøgerens aktuelle og foreslåede markedsandel (247.-249. betragtning til den anfægtede beslutning og de sagsakter, der er nævnt i fodnote 282 til beslutningen).

¹⁸³ Det fremgår af disse oplysninger, at Atofinas erklæring ikke alene har stor bevisværdi, men også for hvert omhandlet møde bekræftes af skriftlige beviser, samtidig med de påberåbte faktiske omstændigheder, fremlagt af Atofina, samt for et af disse møders vedkommende støttes af Degussas erklæring, som anført i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen.

- 184 Når der tillige henses til den store bevisværdi af erklæringen fra Atofina og detaljeringsniveauet for de fremlagte skriftlige beviser, kan deres troværdighed ikke drages i tvivl ved, at de skriftlige beviser kommer fra den, som har afgivet erklæringen.
- 185 Sagsøgeren bestrider således hverken ægtheden af de af Atofina fremlagte skriftlige beviser eller selskabets forklaringer vedrørende deres indhold. Sagsøgeren har alene anfægtet troværdigheden af disse dokumenter som bevis for selskabets deltagelse i kartellet.
- 186 Henset imidlertid til den omstændighed, at det drejer sig om dokumenter udarbejdet af et direkte vidne på tidspunktet for de faktiske omstændigheder, og deres præcise og detaljerede indhold, må der tillægges dem en sikker bevisværdi.
- 187 Troværdigheden af disse dokumenter er ikke draget i tvivl af sagsøgerens argumenter vedrørende deres indhold og grad af præcision.
- 188 For det første rejser den omstændighed, at visse oplysninger ledsages af asterisker og spørgsmålstegn — undertiden med angivelsen »skal kontrolleres«, ikke tvivl om troværdigheden af alle de oplysninger, de pågældende dokumenter indeholder.
- 189 For det andet er sagsøgerens argument, hvorefter oplysningerne om selskabets priser har kunnet hidrøre fra en anden kilde, f.eks. kunderne, ikke sandsynlig, for så vidt som tabellerne indeholder andre oplysninger, der direkte omfattede sagsøgeren, nemlig de notater, hvori det nævnes, at selskabet blev kontaktet, at det skulle være den første til at annoncere prisforhøjelsen, samt den markedsandel, som skulle tildeles selskabet (188., 192. og 282. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 190 Det bemærkes for det tredje, at sagsøgeren med argumentet om, at beviserne om Atofinas erklæring med hensyn til mange møder angiveligt overlapper hinanden, begrænser sig til at henvise til sagsakter, der ikke blev lagt til grund mod selskabet i den anfægtede beslutning.
- 191 Det fremgår således af sagsøgerens argumenter, at der enten er tale om møder, der ligger før den overtrædelsesperiode, som blev lagt til grund i forhold til selskabet (dvs. møderne den 23.11.1995, den 12.2.1996, den 22. og den 23.5.1996, den 27.11.1996 og »andre generelle møder« i 1996), møder, som selskabet har erkendt at have deltaget i og indholdet af drøftelserne (møderne den 28. og 29.5.1997), eller møder, som, selv om de fremgår af klagepunktsmeddelelsen, i sidste instans ikke blev lagt til grund i den anfægtede beslutning (to møder i 1999 i Roissy og Frankfurt-am-Main). For så vidt angår et notat, der angiveligt blev anvendt med hensyn til mødet den 26. november 1997 i Bruxelles, og et yderligere møde, der blev holdt »mellem juni og september 1997«, angiver sagsøgeren i øvrigt ikke de pågældende betragtninger i den anfægtede beslutning.
- 192 I denne forbindelse kunne sagsøgeren på et spørgsmål som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010 ikke angive de betragtninger i den anfægtede beslutning, hvori visse beviser overlapper hinanden.
- 193 Selv om det således antages, at visse af de af Atofina fremlagte udaterede håndskrevne notater ikke kunne knyttes til bestemte møder, er et sådant argument ikke relevant, for så vidt som det ikke vedrører de beviser, der blev lagt til grund mod selskabet i den anfægtede beslutning.
- 194 Det bemærkes desuden, at den omstændighed, at det nøjagtige tidspunkt for de af Atofina fremlagte beviser ikke er angivet, selv om dette forudsættes godtgjort, formentlig beror på det tidsrum, der forløb mellem de omtvistede omstændigheder og det tidspunkt, hvor den erklærende blev anmodet om at afgive erklæring. Disse unøjagtigheder med hensyn til andre beviser end dem, der blev lagt til grund mod

sagsøgeren, kan ikke rejse tvivl om den troværdige karakter af beviserne vedrørende henvendelser til sagsøgeren og anvendelsen af selskabets oplysninger, idet de sidstnævnte aspekter er dokumenteret klart og præcist.

- 195 For det fjerde har sagsøgeren anført, at selskabet i forbindelse med dets svar på klagepunktsmeddelelsen har rejst tvivl om en af den pågældende ansatte hos Atofina fremførte omstændighed om, at en af selskabets repræsentanter angiveligt deltog i et møde i Paris den 12. februar 1996. For at bestride denne oplysning har sagsøgeren anført at have fremlagt erklæring fra sin ansatte, der går i den modsatte retning, og en kopi af sidstnævntes pas med et stempel, der angiver dennes indrejse til De Forenede Staters område den 10. februar 1996.
- 196 Det bemærkes, at den af sagsøgeren fremlagte erklæring sætter spørgsmålstejn ved en bestemt oplysning fra den ansatte hos Atofina. Henset til det af sagsøgeren fremlagte bevis, er det således ikke sandsynligt, at selskabets repræsentant, der rejste ind i De Forenede Staters område den 10. februar, kunne tage til Paris to dage senere. Det skal i øvrigt bemærkes, at Kommissionen tog hensyn til denne betragtning og ikke — uden bekræftelse af Atofinas oplysning — lagde sagsøgerens deltagelse i det pågældende møde til grund.
- 197 Den omstændighed, at sagsøgeren har sat spørgsmålstejn ved et af Atofina fremlagt forhold, der ikke blev lagt til grund mod sagsøgeren, kan imidlertid ikke berøre troværdigheden af den pågældende erklæring som helhed.
- 198 Endelig bemærkes, at for så vidt som sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen har undladt at tage hensyn til erklæringerne fra selskabets ansatte, der bestriker at være blevet kontaktet af den ansatte hos Atofina, har Kommissionen, som det navnlig fremgår af 186., 191., 192. og 253. betragtning til den anfægtede beslutning, med rette taget hensyn til denne indsigelse fra sagsøgerens ansatte og bedømt den i lyset af de andre beviser, som den havde til rådighed.

- 199 I lyset af disse konklusioner skal det fastslås, at en række indicier, der for det første følger af Atofinas oplysninger vedrørende telefonkontakten med sagsøgeren i forbindelse med de møder, der blev afholdt mellem september 1997 og september 1998, for det andet af oplysninger om selskabets navn og personoplysninger vedrørende selskabet i de skriftlige beviser vedrørende disse møder, i fornødent omfang påviser sagsøgerens deltagelse i de ulovlige kontakter i den pågældende periode.
- 200 Det skal endvidere anføres, at disse forhold med hensyn til et møde underbygges af Degussa og accessorisk er i overensstemmelse med Solvays erklæring vedrørende de oplysninger, som sagsøgeren havde fået i forbindelse med andre møder, der fandt sted i den samme periode.
- 201 Sagsøgerens argumentation om de pågældende beviser kan derfor ikke tiltrædes.

— Om kontakten ved CEFIC's generalforsamlinger

- 202 Kommissionen har anført, at sagsøgeren deltog i de hemmelige kontakter, der fandt sted ved fem halvårslige generalforsamlinger i CEFIC, der fulgte den i Sevilla (nemlig generalforsamlingerne i november 1997, maj og november 1998, april og november 1999; 198-207., 221.-232., 254.-258., 264., 265. og 273.-275. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 203 Sagsøgeren har anerkendt, at selskabet deltog i de halvårslige generalforsamlinger i CEFIC, men bestrider at have deltaget i ulovlige kontakter ved at gøre gældende, at der ikke foreligger tilstrækkeligt præcise og samstemmende beviser i denne henseende.

Sagsøgeren har anført, at de pågældende møder blev afholdt på offentlige steder, dvs. restauranter, barer eller hotelkorridorer. Ifølge sagsøgeren kunne de ulovlige drøftelser derfor kun bestå af bilaterale kontakter eller have fundet sted efter repræsentanternes afrejse.

- 204 Det bemærkes, at det følger af den faste retspraksis, der er nævnt ovenfor i præmis 159, at hvis Kommissionen godtgør den omhandlede virksomheds deltagelse i ulovlige møder, påhviler det virksomheden at fremføre indicier af en sådan beskaffenhed, at de kan påvise, at dens deltagelse i de nævnte møder ikke var sket for at begrænse konkurrencen.
- 205 Det skal således for det første undersøges, om sagsøgerens deltagelse i de ulovlige drøftelser er blevet fastslået med hensyn til hemmelige kontakter ved de fem pågældende halvårslige generalforsamlinger i CEFIC, og derefter i givet fald, om sagsøgeren har fremlagt indicier, der ikke desto mindre kan vise, at selskabets deltagelse ikke var sket for at begrænse konkurrencen.
- 206 Hvad for det første angår kontakterne under middagen på restauranten, der fandt sted dagen før CEFIC's generalforsamling i Bruxelles den 26. og 27. november 1997, fastslog Kommissionen, at Degussa, EKA Chemicals, Solvay og Atofina havde anført, at sagsøgeren og Kemira »faktisk var til stede, at de var fuldstændig klar over, at drøftelserne var retsstridige [...], og at de havde deltaget heri« (199. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 207 Sagsøgeren gør gældende, at EKA Chemicals ikke nævner sagsøgeren, at Solvay alene udarbejdede en liste over deltagerne, hvorpå selskabets ansatte ikke fremgår, mens den samtidigt tilføjer, at »formentlig alle de andre deltagere« i generalforsamlingen også var til stede, og at Atofina og Degussas oplysninger alene bestod i at anføre de personer, der var til stede ved middagen, herunder sagsøgerens repræsentanter. Sagsøgeren har anført, at et af selskabets repræsentanter har fremlagt en erklæring, hvori det benægtes, at det har deltaget i ulovlige drøftelser.

- 208 Det bør fremhæves, således som det fremgår af de i fodnote 218 til den anfægtede beslutning fremførte forhold, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010, at konstateringen om, at en ansat hos sagsøgeren deltog i den middag, hvorunder deltagerne førte ulovlige drøftelser, fremgår af Atofina og Degussas erklæringer, der var præcise på dette punkt.
- 209 Idet sagsøgerens deltagelse i disse ulovlige kontakter fremgår af en række samstemmende indicier, drages dette ikke i tvivl ved den pågældende erklæring fra den ansatte, der ikke udtrykkeligt benægter at have været til stede under middagen, men kun har gjort gældende, at han ikke deltog i hemmelige kontakter.
- 210 Det skal også bemærkes, at sagsøgerens deltagelse i de pågældende ulovlige drøftelser også følger af andre forhold, der blev anført i den anfægtede beslutning, dels om, at det ved den regionale kompetencefordeling blev besluttet, at sagsøgeren ville få ansvaret for Spanien og Portugal, dels at sagsøgeren deltog i et møde om NP, der blev afholdt ved den samme generalforsamling, og i et af de efterfølgende møder (201. og 208. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 211 Hvad for det andet angår de kontakter, der havde fundet sted ved den efterfølgende generalforsamling i maj 1998 i Évian-les-Bains, dvs. under to møder om HP og NP, fremgår det af de i 222. og 226. betragtning til den anfægtede beslutning fremførte forhold, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010, at Degussa og Solvay har bekræftet sagsøgerens deltagelse. For så vidt angår mødet om NP har Atofina vedlagt mødeskemaet med salgshallene for NP, herunder sagsøgerens oplysninger (228. betragtning til den anfægtede beslutning).

212 I den erklæring, som sagsøgeren har fremlagt som bilag til stævningen, har den pågældende ansatte anerkendt, at der havde fundet ulovlige drøftelser sted om NP ved denne generalforsamling, på følgende måde:

»Jeg deltog også i CEFIC's generalforsamling i Évian-les-Bains i maj 1998. I løbet af dette møde gik samtalen endnu en gang i retning af emnet markedsandele, som det er beskrevet i [klagepunktsmeddelelsen]. De mindre producenter, såsom [sagsøgeren], nægtede at acceptere fastfrysning af markedsandelene, fordi vi fortsat ønsker at konkurrere.«

213 Hvad for det tredje angår de kontakter, der blev knyttet ved generalforsamlingen den 25. og den 26. november 1998 i Bruxelles, dvs. mødet om NP den 25. november på restauranten og et møde om NP dagen efter, fremgår det af de i 255. og 257. betragtning til den anfægtede beslutning fremførte forhold, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010, at Degussa har erklæret, at en repræsentant for sagsøgeren havde deltaget i disse to ulovlige møder. For så vidt angår mødet om HP bekræftes denne oplysning af Kemira (255. betragtning til den anfægtede beslutning).

214 Hvad for det fjerde angår de kontakter, der havde fundet sted ved CEFIC's generalforsamling i april 1999 i Estoril, fremgår det af 265. betragtning til den anfægtede beslutning, at der ifølge Degussa fandt kontakter sted vedrørende HP om aftenen i en hotelbar.

215 For det femte fremgår det af 273. betragtning til den anfægtede beslutning, at sagsøgeren ifølge Degussa deltog i et møde om HP dagen før CEFIC's generalforsamling den 16. november 1999 i Bruxelles. Det er blevet anerkendt af Solvay, Atofina, Kemira og Ausimont, at dette ulovlige møde har fundet sted.

- 216 Det skal bemærkes, at selv om den udelukkende direkte følger af Degussas oplysning, kan konstateringen vedrørende sagsøgerens deltagelse i de ulovlige kontakter, der blev knyttet som led i sidstnævnte møder, ikke desto mindre anses for godtgjort, som anført af Kommissionen i 275. betragtning til den anfægtede beslutning, henset til samtlige indicier vedrørende sagsøgerens deltagelse i de hemmelige aftaler inden for rammerne af en række møder på de samme vilkår. De pågældende møder er især omfattet af den samme periode som de to møder, for hvilke sagsøgeren har erkendt sin tilstedeværelse under de ulovlige drøftelser (jf. præmis 235-242 nedenfor).
- 217 Den konstatering, som følger af disse overensstemmende omstændigheder, kan ikke drages i tvivl af erklæringen fra sagsøgerens ansatte, som uden udtrykkeligt at benægte at have været til stede under de møder, der fandt sted ved de pågældende generalforsamlinger, alene bestrider at have deltaget i hemmelige kontakter.
- 218 På baggrund af det ovenfor anførte må det fastslås, at Kommissionen har redegjort for en række indicier, der på overbevisende måde begrundet dens konklusion om sagsøgerens deltagelse i de ulovlige møder, der fandt sted ved de pågældende CEFIC-generalforsamlinger.
- 219 Denne konklusion kan ikke drages i tvivl af sagsøgerens argument, hvorefter de pågældende ulovlige kontakter kunne have været holdt bilateralt eller på sprog, som sagsøgerens ansatte ikke behersker, og derfor overså. Denne argumentation er ikke sandsynlig, henset dels til de komplekse drøftelser, hvis indhold navnlig er anført i 200.-205., 223.-229., 256., 257. og 274. betragtning til den anfægtede betragtning, dels angivelsen af sagsøgerens navn og selskabets oplysninger i de dokumenter, der blev udarbejdet umiddelbart i forlængelse af de hemmelige kontakter, der fandt sted i den samme periode (jf. præmis 179-182 ovenfor).

- 220 På baggrund af det ovenfor anførte, der beviser sagsøgerens deltagelse i de pågældende ulovlige kontakter, kan selskabet ikke støtte et gyldigt argument på en sidebemærkning fra Kommissionen angående et af de pågældende møder om, »at det ikke er utænkeligt, at [...] forskellige drøftelser snarere fandt sted bilateralt« (167. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 221 Da sagsøgeren derfor ikke har fremlagt andre beviser, som kan godtgøre, at selskabets deltagelse i de pågældende møder ikke var sket for at begrænse konkurrencen, var det med rette, at Kommissionen lagde til grund, at sagsøgeren deltog i de hemmelige kontakter ved de pågældende halvårslige generalforsamlinger i CEFIC.

— Om mødet den 13. juli 1998 i Königswinter

- 222 Kommissionen har i 233.-236. betragtning til den anfægtede beslutning konstateret, at der fandt et møde sted mellem Degussa, Solvay og sagsøgeren den 13. juli 1998 i Königswinter, idet det var blevet afholdt af Degussa for »at efterprøve, om de tre selskaber havde besluttet at overtale Atochem til at standse produktionen af NP med henblik på at nedbringe kapaciteten inden for denne sektor«.
- 223 Det fremgår af 234. og 235. betragtning til den anfægtede beslutning, at sagsøgerens deltagelse i dette møde følger af en oplysning fra Degussa, der underbygges af Solvays svar på klagepunktsmeddelelsen.
- 224 Sagsøgeren har benægtet, at selskabet deltog i mødet i Königswinter under henvisning til erklæringen fra den pågældende ansatte og en taxabon med navnet på sidstnævnte, udstedt i Barcelona på dagen for mødet. Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at Solvay i realiteten ikke har bekræftet selskabets deltagelse i dette møde.

Sagsøgeren bestrider Solvays erklæring, hvorefter »selskabet havde deltaget i aftalen med Atochem mod til gengæld at yde en passende kompensation i Spanien« (244. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 225 Det skal bemærkes, at erklæringerne fra Degussa og — i modsætning til det af sagsøgeren anførte — Solvay er affattet i klare vendinger og entydigt bekræfter sagsøgerens tilstedeværelse i Königswinter. Selv om Solvay således ikke har nævnt det pågældende møde i selskabets ansøgning om favorabel behandling, men alene i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen, har selskabet ikke desto mindre oplyst, at Atochem søgte om kompensation for lukningen af dets NP-produktionsanlæg, idet det angav, at Degussa tog kontakt til sagsøgeren og selskabet selv herom (delvis citeret sagsakt i fodnote 271 til den anfægtede beslutning).
- 226 Henset til disse forhold såvel som til den omstændighed, at taxabonen udstedt i Barcelona på dagen for mødet ikke udgjorde noget bevis på, at sagsøgerens repræsentant ikke tog til Königswinter den samme dag, har Kommissionen med rette lagt til grund, at denne deltog i det pågældende møde (236. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 227 Det bemærkes også, at selv om sagsøgeren ikke deltog i det senere møde vedrørende samme emne den 1. oktober 1998, er forholdene vedrørende dette møde alle eksempler på selskabets deltagelse i drøftelserne vedrørende lukningen af et af Atochems produktionsanlæg.
- 228 Som det for det første fremgår af 243. og 244 betragtning til den anfægtede beslutning, har både Degussa og Solvay anført, at mødet den 1. oktober 1998 i Paris havde til formål at forelægge det forslag, som Degussa, Solvay og sagsøgeren vedtog under

mødet i Königswinter, for Atochem. For det andet fremgår det af 277. betragtning til den anfægtede beslutning, at efter lukningen af Atochem og Caffaros produktionsanlæg skulle disse to selskabers markedsandele på NP-markedet i princippet tildeles Solvay, Degussa og sagsøgeren.

- 229 I lyset af alle disse omstændigheder kan de argumenter, som sagsøgeren har fremført for at anfægte selskabets deltagelse i de kontakter, der havde fundet sted i Königswinter, om lukningen af Atochems produktionsanlæg, ikke tiltrædes.

— Om mødet med Degussa den 28. september 1998 i Bruxelles

- 230 I 239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning har Kommissionen redegjort for et møde på »højt niveau« den 28. september 1998 i Bruxelles, mellem Degussa og Solvay. Den fastslog, at »i forlængelse heraf (om eftermiddagen) fandt et bilateralt møde sted mellem Degussas repræsentant og en højtstående repræsentant for [sagsøgeren], stadig i Bruxelles, [idet det havde] til formål at give Degussa mulighed for at meddele resultaterne af mødet samme morgen«. Denne konklusion bygger på en oplysning fra Degussa, og en notering i kalenderen hos en ansat hos Degussa (241. betragtning og fodnote 267 til den anfægtede beslutning).

- 231 Sagsøgeren bestrider ikke, at dette møde blev afholdt, men alene dets formål, idet selskabet angav, at Degussa overhovedet ikke nævnte dette møde i selskabets ansøgning om favorabel behandling, og at det i de senere oplysninger kun bemærkede, at »emnet for mødet [havde] været en generel drøftelse om udviklingen af det europæiske marked for HP, navnlig i forhold til det opnåede høje prisniveau og chancerne for at opretholde et sådant niveau«.

- 232 Det bemærkes i denne forbindelse, at den omstændighed, at det pågældende møde ikke er nævnt i Degussas ansøgning om favorabel behandling, er uden betydning, idet sagsøgeren ikke bestrider, at mødet blev afholdt. Vedrørende mødets hemmelige formål skal det bemærkes, at det som anført af Kommissionen bekræftes af det forhold, at mødet med sagsøgeren fandt sted efter mødet med Solvay, og hvis ulovlige formål ikke er bestridt, at det i kalenderen hos Degussas ansatte er nævnt som »det følgende møde« (nächstes meeting), og at det blev opført på listen over hemmelige kontakter, afgivet af Degussa (fodnote 267 til den anfægtede beslutning).
- 233 Henset til disse forhold, kan sagsøgerens argumenter ikke rejse tvivl om Kommissionens konstateringer i forhold til det pågældende møde.

— Om møderne vedrørende NP

- 234 Kommissionen har i den anfægtede beslutning lagt følgende møder vedrørende NP mellem Degussa, Solvay, Ausimont og sagsøgeren til grund:

- mødet den 16. september 1998 i Lyon (237. og 238. betragtning til den anfægtede beslutning)
- mødet i begyndelsen af 1999 i Milano (259.-263. betragtning til den anfægtede beslutning)
- mødet i sommeren 1999 i Basel (267.-270. betragtning til den anfægtede beslutning)

— mødet den 13. december 1999 i Freiburg (276.-279. betragtning til den anfægtede beslutning).

235 Det bemærkes, at sagsøgeren med hensyn til møderne i Milano og Freiburg anerkender at have deltaget, og at drøftelserne »afveg« i retning af »uhensigtsmæssige« emner, men gør gældende, at selskabets repræsentant »ikke fokuserede særlig meget« på disse drøftelser.

236 Idet sagsøgerens deltagelse og det ulovlige indhold af drøftelserne er blevet bevist, påhvilede det sagsøgeren at fremføre indicier af en sådan beskaffenhed, at selskabet kan påvise, at dets deltagelse i nævnte møder ikke var sket for at begrænse konkurrencen, og herved påvise, at det over for konkurrenterne havde oplyst, at det deltog i møderne med et andet formål end deres (jf. den retspraksis, som er nævnt ovenfor i præmis 159).

237 Sagsøgeren har i denne forbindelse under henvisning til erklæringen fra den ansatte, der deltog i disse to møder, gjort gældende, at formålet med sidstnævnte var at drøfte midler, som industrien kunne anvende med henblik på at dæmpe bekymringerne skabt af »anti-bore«-bevægelsen, og at selskabet, henset til disse bekymringer, allerede var begyndt at planlægge udviklingen af et »alternativt produkt«, NPC. Samtidig med, at sagsøgeren således har anerkendt, at andre producenter under de pågældende møder indledte ulovlige drøftelser, gør selskabet gældende, at disse udtalelser ikke interesserede dets repræsentant, som derfor ikke deltog i de ulovlige drøftelser, selv om han ikke forlod stedet. Denne forklaring støttes ifølge sagsøgeren af Degussa, som bekræfter, at de pågældende møder blev afholdt i forbindelse med ulovlige drøftelser.

238 Det bemærkes, at de pågældende møder fandt sted på det tidspunkt, hvor kartellet var veludviklet og efter en række hemmelige kontakter, som sagsøgeren havde været involveret i. Sagsøgeren har selv indrømmet det ulovlige indhold af drøftelserne, uden nogen angivelse af sin åbne modstand eller præcisering over for konkurrenterne, at selskabet deltog i disse møder med et andet formål end deres.

- 239 Det er i øvrigt lidet sandsynligt, at sagsøgeren ikke havde nogen interesse i den ulovlige drøftelse vedrørende NP-priserne, for så vidt som selskabet fortsatte produktionen heraf i 1999 og 2000 og var blandt de fire største NP-producenter, som alle deltog i de samme møder, og først begyndte at markedsføre NP i 2002 (36. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 240 Beviserne vedrørende de pågældende møder omfatter desuden tabeller, der indeholder præciseringer vedrørende deltagerens markedsandele (261. betragtning til den anfægtede beslutning) og redegør for tildelingen af de markedsandele, som blev frigjort efter lukningen af Atochem og Caffaros produktionsanlæg, og som »i princippet skulle tildeles Solvay, Degussa og [sagsøgeren] ud fra deres faktiske markedsandele« (277. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 241 I øvrigt betyder Degussas oplysning, hvorefter de pågældende møder blev afholdt »i forbindelse med« de lovlige drøftelser, i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, ikke, at de ulovlige drøftelser fandt sted »tilfældigt« eller var af tilfældig karakter.
- 242 Under hensyn til alle disse omstændigheder er sagsøgerens argumenter ikke tilstrækkelige til at påvise, at selskabets deltagelse i de pågældende drøftelser ikke var for at begrænse konkurrencen.
- 243 For så vidt angår møderne i Lyon og Basel skal det bemærkes, at selv om sagsøgerens deltagelse i disse møder følger af oplysninger fra henholdsvis Degussa og Solvay, der ikke støttes af andre beviser, er det, henset til navnene på deltagerne og formålet med dem, samt deres nære tidsmæssige sammenhæng, med rette, at Kommissionen lagde sagsøgerens deltagelse i hele denne møderække til grund.

²⁴⁴ Sagsøgerens argumenter om møderne vedrørende NP, der blev afholdt mellem september 1998 og december 1999, kan derfor ikke lægges til grund.

— Konklusion

²⁴⁵ Det skal bemærkes, at de beviser, som Kommissionen har påberåbt sig i den anfægtede beslutning for at bevise, at en virksomhed har overtrådt artikel 81, stk. 1, EF, ikke skal bedømmes isoleret, men som et hele (jf. den retspraksis, som er nævnt ovenfor i præmis 108).

²⁴⁶ Efter den i præmis 113-244 ovenfor beskrevne undersøgelse kan det konstateres, at alle de undersøgte forhold udgjorde en række indicier, der i tilstrækkelig grad godtgør sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen.

²⁴⁷ For hver af de faktiske omstændigheder, som udgør denne overtrædelse, har Kommissionen således fremført et troværdigt bevis, som i mange tilfælde direkte er bekræftet af andre beviser. Sagsøgerens deltagelse i kartellet følger for det første af selskabets deltagelse i en række møder og hemmelige kontakter, for det andet af angivelsen af selskabets navn og oplysninger i de forskellige dokumenter, der blev udarbejdet umiddelbart i forlængelse af disse kontakter. Sagsøgerens argumenter om en påstået urigtig gengivelse eller »forskønnelse« af beviserne er i lyset af analysen ovenfor ubegrundede.

²⁴⁸ I det omfang Kommissionen for visse ulovlige handlinger har påberåbt sig isolerede beviser, der ikke direkte har kunnet understøttes af andre indicier, skal det bemærkes, at over for en række samstemmende indicier, som påviser deltagelsen i kartellet, skal

der en virkelig god forklaring til for at overbevise om, at der under en bestemt fase af en møderække foregik noget helt andet end det, der skete under tidligere og senere møder (jf. præmis 127 ovenfor).

- 249 I lyset af analysen ovenfor skal det imidlertid fastslås, at sagsøgeren ikke har fremført nogen form for holdbar argumentation for at drage de beviser i tvivl, som Kommissionen har lagt til grund i forhold til selskabet, hvad navnlig angår visse møder, der fandt sted ved CEFIC's generalforsamlinger, for hvilke Kommissionen støttede sig på indicier fra en eneste oplysningskilde (jf. præmis 216 og 243 ovenfor).
- 250 Henset til disse betragtninger, må kritikken fremsat af sagsøgeren, som kræver at lade tvivlen komme selskabet til gode, forkastes i henhold til princippet *in dubio pro reo*. Efter en helhedsbedømmelse kan denne kritik og sagsøgerens specifikke klagepunkter ikke rejse tvivl om den helhed af samstemmende indicier, som blev lagt til grund i den anfægtede beslutning.
- 251 Endelig kan lovligheden af konstateringen af sagsøgerens deltagelse i den pågældende overtrædelse ikke anfægtes ved sidstnævntes argumenter for, at selskabet handlede aggressivt på markedet, på grundlag af den historiske baggrund for udviklingen på markedet og navnlig den mærkbare forøgelse af selskabets markedsandel i EØS fra 1993 til 2001.
- 252 For det første er det ikke nødvendigt at undersøge virkningen af en aftale eller en samordnet praksis, hvis det allerede er godtgjort, at den har et konkurrencebegrænsende formål (Domstolens dom af 19.3.2009, sag C-510/06 P, Archer Daniels Midland mod Kommissionen, Sml. I, s. 1843, præmis 140, og af 4.6.2009, sag C-8/08, T-Mobile Netherlands m.fl., Sml. I, s. 4529, præmis 28-30).

- 253 For det andet kan det gyldigt lægges til grund, at en bestemt virksomhed er ansvarlig for overtrædelsen, når den har deltaget i møder under kendskab til deres konkurrencebegrænsende formål, selv om den ikke derefter har truffet nogen af de foranstaltninger, som måtte være aftalt herunder (Domstolens dom af 15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen Sml. I, s. 8375, præmis 508 og 509).
- 254 Det følger af samtlige ovenstående bemærkninger, at det første anbringende er grundløst og følgelig skal forkastes.

Det andet anbringende om en tilsidesættelse af retten til forsvar inden for rammerne af aktindsigt

Parternes argumenter

- 255 Sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen støttede sig på visse belastende forhold om Solvay og Degussas svar på klagepunktmeddelelsen, uden at give selskabet mulighed for at fremsætte sine bemærkninger om disse forhold.
- 256 Hvad for det første angår Solvays oplysninger vedrørende telefonopkaldene har selskabet ikke angivet, på hvilke tidspunkter det kontaktede sagsøgeren. Kommissionen konkluderede, at det drejede sig om de i 171.-174., 211., 215.-217., og 239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning beskrevne møder (172. betragtning til den anfægtede beslutning). Det fremgår imidlertid, at Solvay i selskabets svar på klagepunktmeddelelsen har nægtet at have deltaget i de i 215.-217. betragtning til den

anfægtede beslutning nævnte møder. Dette forhold er af væsentlig betydning, idet der må tages hensyn til, at Kommissionen støttede sig på Solvays påståede telefonopkald med henblik på derefter at understøtte Atofinas påståede telefonopkald. Sagsøgeren fik imidlertid ikke adgang til Solvays svar på klagepunktsmeddelelsen for at få kendskab til det, som denne havde anført vedrørende dette møde.

²⁵⁷ For det andet baserede Kommissionen sig på Degussa og Solvays svar på klagepunktsmeddelelsen vedrørende mødet i september 1998 i Bruxelles (239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning). Sagsøgeren havde imidlertid ikke adgang til Solvays eventuelle oplysninger i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen vedrørende et telefonopkald, som sagsøgeren skulle have modtaget vedrørende dette møde.

²⁵⁸ For det tredje baserede Kommissionen sig på Solvays svar på klagepunktsmeddelelsen for at underbygge Degussas påstand om, at sagsøgeren deltog i mødet i november 1999 i Bruxelles (273.-275. betragtning til den anfægtede beslutning). Da selskabet ikke ved, hvad Solvay sagde, har sagsøgeren ikke kunnet besvare dette klagepunkt.

²⁵⁹ Sagsøgeren har i øvrigt ikke fået mulighed for at forberede sit forsvar, da selskabet ikke fik adgang til de pågældende svar, som også kunne indeholde diskulperende forhold.

²⁶⁰ Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

Rettens bemærkninger

- 261 I henhold til artikel 27, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 skal de deltagende parter ret til forsvar sikres fuldt ud i procedureforløbet. Disse har ret til indsigt i Kommissionens sagsakter med forbehold af virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke afsløres.
- 262 I henhold til fast retspraksis indebærer retten til aktindsigt, som en logisk følge af princippet om overholdelse af retten til forsvar, at Kommissionen skal give den pågældende virksomhed mulighed for at undersøge samtlige dokumenter blandt de forberedende sagsakter, der kan være relevante for virksomhedens forsvar (jf. i denne retning Domstolens dom af 2.10.2003, sag C-199/99 P, Corus UK mod Kommissionen, Sml. I, s. 11177, præmis 125-128, og Rettens dom af 29.6.1995, sag T-30/91, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s. 1775, præmis 81).
- 263 Disse omfatter såvel belastende som diskulperende dokumenter, bortset fra andre virksomheders forretningshemmeligheder, Kommissionens interne dokumenter og andre fortrolige oplysninger (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 109, præmis 68).
- 264 Hvad angår de belastende dokumenter udgør en manglende udlevering af et dokument udelukkende en tilsidesættelse af retten til forsvar, såfremt den berørte virksomhed for det første beviser, at Kommissionen har benyttet dette dokument som grundlag for et klagepunkt vedrørende eksistensen af en overtrædelse, og for det andet, at dette klagepunkt udelukkende kan bevises ved henvisning til dette dokument. Det påhviler således den berørte virksomhed at bevise, at det resultat, som Kommissionen er kommet frem til i beslutningen, ville have været et andet, såfremt dette ikke udleverede dokument måtte udelukkes som bevis (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 109, præmis 71-73).

- 265 Hvad derimod angår den situation, hvor et diskulperende dokument ikke er blevet fremlagt, skal den berørte virksomhed blot godtgøre, at denne manglende fremlægelse har kunnet påvirke procedures forløb og indholdet af Kommissionens beslutning til skade for den. Det er tilstrækkeligt, at virksomheden godtgør, at den kunne have anvendt de pågældende diskulperende dokumenter til sit forsvar (dommen af 15.10.2002 i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 253, præmis 318, og dommen i sagen Hercules Chemicals m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 81), ved navnlig at påvise, at den kunne have gjort omstændigheder gældende, der ikke stemte overens med de vurderinger, som Kommissionen var nået frem til på tidspunktet for klagepunktsmeddelelsen, og således på den ene eller den anden måde havde kunnet øve indflydelse på vurderingerne i beslutningen (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 109, præmis 75).
- 266 Vedrørende adgangen til de andre berørte virksomheders svar på klagepunktsmeddelelsen skal det bemærkes, at sådanne svar ikke indgår i det egentlige undersøgelsesmateriale (dommen i sagen Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 122, præmis 380).
- 267 For så vidt angår dokumenter, som ikke indgår i det undersøgelsesmateriale, der er oprettet på tidspunktet for klagepunktsmeddelelsen, er Kommissionen kun forpligtet til at udlevere disse svar til andre berørte virksomheder, hvis det viser sig, at de indeholder nye belastende eller diskulperende dokumenter.
- 268 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren i stævningen dels gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat selskabets ret til forsvar ved anvendelsen i den anfægtede beslutning af visse belastende forhold udledt af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen, som det ikke har haft mulighed for at fremsætte bemærkninger til. Dels har sagsøgeren gjort gældende, at selskabet ikke har været sat i stand til at forberede sit forsvar, da det ikke fik adgang til de pågældende svar, som også kunne indeholde diskulperende forhold.

269 Sagsøgeren har i øvrigt under retsmødet fremført en ny argumentation om, at selskabet ikke fik aktindsigt i et dokument fra Solvay, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010 (jf. præmis 300 ovenfor).

— Om de påståede belastende forhold, der er udledt af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen

270 Det fremgår af fast retspraksis, at hvis Kommissionen agter at anvende et uddrag af et svar på en klagepunktsmeddelelse med henblik på at føre bevis for en overtrædelse, skal de øvrige virksomheder i proceduren have mulighed for at udtale sig om et sådant nyt bevis. I så fald udgør det pågældende bevis belastende materiale i forhold til de forskellige virksomheder, som angiveligt deltog i overtrædelsen (dommen i sagen Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 122, præmis 386, og dom af 27.9.2006, sag T-314/01, Avebe mod Kommissionen, Sml. II, s. 3085, præmis 50).

271 Et dokument kan kun anses for belastende materiale, når Kommissionen har anvendt det til støtte for konstatering af en overtrædelse, som en virksomhed har begået. For at godtgøre, at dens ret til at forsvar er tilsidesat, er det ikke tilstrækkeligt, at den pågældende virksomhed godtgør, at den under den administrative procedure ikke har kunnet udtale sig om et dokument, der er blevet anvendt i en eller anden passage i den anfægtede beslutning. Virksomheden må godtgøre, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har anvendt dette dokument som et yderligere bevis for en overtrædelse, som virksomheden påstås at have deltaget i (Retten dom af 16.12.2003, forenede sager T-5/00 og T-6/00, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied og Technische Unie mod Kommissionen, Sml. II, s. 5761, præmis 35).

- 272 Det er i det foreliggende tilfælde ubestridt, at Kommissionen den 24. februar 2006 udleverede uddrag af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen til sagsøgeren, der indeholdt nye forhold, som den agtede at anvende mod selskabet. Det drejer sig om punkt 249-254 i Solvays svar vedrørende mødet om lukning af et af Atochems NP-produktionsanlæg, den 13. juli 1998 i Königswinter, og punkt 26-28 i Degussas svar vedrørende telefonkontakten med sagsøgeren i forbindelse med møderne i november 1997. Sagsøgeren fremsendte sine bemærkninger den 15. marts 2006.
- 273 Sagsøgeren gør ikke desto mindre gældende, at Kommissionen har lagt andre forhold, der følger af de samme svar, til grund mod selskabet, som ikke blev udleveret til det.
- 274 Sagsøgeren har for det første anført, at det i den anfægtede beslutning er angivet, at Solvay i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen har nægtet at have deltaget i det i 215.-217. betragtning til den anfægtede beslutning beskrevne møde i april 1998 i Frankfurt-am-Main. Dette har ifølge sagsøgeren betydning, eftersom Kommissionen baserede sig på den omstændighed, at Solvay telefonisk informerede sagsøgeren om navnlig udfaldet af det pågældende møde (172. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 275 Det bemærkes, at sagsøgeren med denne argumentation i virkeligheden påberåber sig den manglende fremlæggelse af et angiveligt diskulperende forhold.
- 276 Det fremgår i den forbindelse af 217. betragtning til den anfægtede beslutning, at Solvay ikke har bestridt selskabets deltagelse i det pågældende møde, men udelukkende anvendelsen af et bevis — nemlig kalenderen fra en af selskabets generaldirektører i den kemiske industri — med hensyn til dette møde i 1998, idet den pågældende kalender ifølge Solvay tilhører den direktør, der blev udnævnt i 2000.

- 277 Denne omstændighed alene kan imidlertid ikke modsige Solvays erklæring vedrørende de oplysninger, som sagsøgeren havde fået i forbindelse med den pågældende møderække, og kan derfor ikke udgøre et diskulperende forhold.
- 278 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at Kommissionen baserede sig på Degussa og Solvays svar på klagepunktsmeddelelsen for at fastlægge de faktiske omstændigheder vedrørende mødet den 28. september 1998 i Bruxelles (239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 279 Det skal bemærkes, at Kommissionen i 239.-241. betragtning til den anfægtede beslutning på grundlag af oplysningerne fra Degussas ansøgning om favorabel behandling har beskrevet et møde på »højt niveau« mellem Degussa og Solvay, der vedrørte HP og NP, idet den også anførte, at Degussa den samme dag mødtes med sagsøgeren for at underrette selskabet om resultaterne af dette møde.
- 280 Det fremgår desuden af 242. betragtning til den anfægtede beslutning og de forhold, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010, at Solvay i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen samtidig med, at det bekræftede, at mødet blev afholdt, fandt, at spørgsmålet om NP ikke havde kunnet behandles, men at Degussa i sit svar på klagepunktsmeddelelsen udtrykkeligt havde bekræftet, at NP også PBS ligeledes blev drøftet, idet drøftelsen vedrørte den fælles plan om lukning af Atochems NP-produktionsanlæg. Kommissionen fastholdt derfor sin konklusion om, at mødet havde vedrørt disse to produkter.
- 281 Det skal bemærkes, at de oplysninger, som kan udledes af disse svar på klagepunktsmeddelelsen, hovedsagelig beskæftiger sig med indholdet af mødet mellem Degussa og Solvay, og ikke mødet mellem Degussa og sagsøgeren. Oplysningerne angår udelukkende spørgsmålet om, hvorvidt dette møde vedrørte de to produkter eller

udelukkende HP. Kommissionen har blot anført, at Degussa i selskabets svar på klagepunktmeddelelsen udtrykkeligt havde bekræftet de tidligere afgivne oplysninger.

282 Under disse omstændigheder kan de af Solvay og Degussa afgivne pågældende oplysninger i deres svar på klagepunktmeddelelsen ikke anses for at omfatte et for sagsøgeren nyt bebyrdende forhold.

283 Sagsøgeren har med hensyn til det samme møde anført ikke at have kunnet få adgang til Solvays eventuelle oplysninger vedrørende et telefonopkald, som sagsøgeren skulle have modtaget fra sidstnævnte.

284 Det bemærkes, at selv om Solvays oplysning med hensyn til den information, der blev givet til sagsøgeren (172. betragtning til den anfægtede beslutning), også henviser til det pågældende møde, henviser de i 239.-242. betragtning til den anfægtede beslutning fremførte forhold, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010, ikke til telefonkontakten mellem Solvay og sagsøgeren. Sagsøgerens argument om en påstået anvendelse af et nyt bebyrdende forhold hidrørende fra Solvays svar på klagepunktmeddelelsen i forhold til det pågældende møde er således ugrundet.

285 Sagsøgeren har for det tredje gjort gældende, at Kommissionen baserede sig på Solvays svar på klagepunktmeddelelsen for at underbygge Degussas oplysning om, at sagsøgeren havde deltaget i mødet i november 1999 i Bruxelles (273.-275. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 286 Det fremgår af 275. betragtning til den anfægtede beslutning og de forhold, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010, at Solvay i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen blot anførte, at det ikke var i besiddelse af oplysninger om dette møde, men bekræftede at have deltaget heri. Selskabet henviste endvidere til — uden at bestride det ulovlige indhold af drøftelserne — at virkeligheden på markedet på daværende tidspunkt var, at producenterne begyndte at anvende uafhængige priser for at øge deres markedsandel.
- 287 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at i samme betragtning, »eftersom Solvay h[avde] bekræftet Degussas erklæring, og Atofina, Kemira og Solexis ikke [havde] bestridt indholdet af dette møde, som det fremgår af klagepunktsmeddelelsen«, ændrede Kommissionen ikke ved sin konklusion om det pågældende møde, idet den fandt, at den omstændighed, at dette møde fandt sted »i samme kontekst og på de samme vilkår som dem, der kendetegne[de] afholdelsen af de andre kartelmøder i den samme periode«, var troværdig, såvel som sagsøgerens deltagelse.
- 288 Det fremgår af disse betragtninger, at Solvays oplysning i selskabets svar på klagepunktsmeddelelsen højst udgjorde et sekundært forhold i en række indicier anvendt af Kommissionen med hensyn til det pågældende møde. Navnlig henset til dens indhold, kunne Solvays oplysning, hvorefter selskabet bekræftede dets deltagelse i det pågældende møde, ikke udgøre et yderligere bevis for sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen.
- 289 På baggrund af det ovenstående skal det fastslås, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at Kommissionen støttede sig på nye bebyrdende forhold, der følger af de ikke udleverede dele af svarene på klagepunktsmeddelelsen, og kan følgelig ikke påberåbe sig en manglende fremlæggelse af disse forhold.

— Om de påståede diskulperende forhold, der kan udledes af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen

- ²⁹⁰ Det bemærkes, at ifølge fast praksis er Kommissionen ikke forpligtet til på eget initiativ at give de berørte parter adgang til dokumenter, som ikke findes i dens undersøgelsesmateriale, og som den ikke agter at anvende til ugunst for dem i den endelige beslutning (Retten dom i sagen *Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen*, nævnt i præmis 122 ovenfor, præmis 383, og dom af 30.9.2003, forenede sager T-191/98 og T-212/98 — T-214/98, *Atlantic Container Line m.fl. mod Kommissionen*, Sml. II, s. 3275, præmis 340).
- ²⁹¹ I det foreliggende tilfælde fremgår det af sagens akter, at sagsøgeren ikke under den administrative procedure anmodede om aktindsigt i Degussa og Solvays svar på klagepunktsmeddelelsen, men at selskabet indgav en anmodning herom den 18. maj 2006, efter at den anfægtede beslutning blev meddelt det. Denne anmodning blev afvist af Kommissionen den 2. juni 2006.
- ²⁹² Det skal bemærkes, at med hensyn til de dokumenter, som Kommissionen som hovedregel ikke er forpligtet til på eget initiativ at udlevere, kan sagsøgeren i princippet ikke med føje påberåbe sig en manglende udlevering af de i de pågældende svar indeholdte påståede diskulperende forhold, da selskabet ikke anmodede om aktindsigt i disse svar under den administrative procedure (jf. i denne retning dommen i sagen *Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen*, nævnt i præmis 122 ovenfor, præmis 383).
- ²⁹³ Det er i denne forbindelse uden betydning, at Kommissionen tilsendte sagsøgeren visse uddrag af de pågældende svar (jf. præmis 272 ovenfor).

- 294 Hvis Kommissionen således agter at anvende et uddrag af et svar på en klagepunktsmeddelelse, udgør det pågældende uddrag belastende materiale i forhold til de forskellige virksomheder, som angiveligt deltog i overtrædelsen (jf. i denne retning dommen i sagen Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 122 ovenfor, præmis 386, og dommen i sagen Avebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 270 ovenfor, præmis 50).
- 295 Idet den dog således er forpligtet til at udlevere uddragene af svaret på klagepunktsmeddelelsen med de relevante oplysninger til de berørte virksomheder i forhold til dette bebyrdende forhold, er Kommissionen ikke forpligtet til at udvide denne udlevering til andre passager i det pågældende svar, der ikke har nogen forbindelse med det påberåbte forhold.
- 296 Hvis det i øvrigt må antages, at sagsøgerens argumentation tilsigter at godtgøre, at Kommissionen burde have konstateret tilstedeværelsen af diskulperende forhold i de pågældende svar og derfor have tilsendt sagsøgeren dem på eget initiativ, skal det bemærkes, at det i forbindelse med en sådan argumentation påhviler sagsøgeren at fremlægge et første bevis for nytten af at anvende de pågældende svar til sit forsvar.
- 297 Sagsøgeren skal navnlig angive, hvilket diskulperende materiale det drejer sig om, eller fremføre noget, der gør det sandsynligt, at et sådant materiale findes, og dermed godtgøre, på hvilken måde det er relevant for den foreliggende sag (jf. i denne retning Rettens dom af 27.9.2006, sag T-43/02, Jungbunzlauer mod Kommissionen, Sml. II, s. 3435, præmis 351-359).
- 298 I det foreliggende tilfælde gør sagsøgeren, bortset fra de argumenter, som er undersøgt og tilbagevist i præmis 276 og 277 ovenfor, imidlertid ikke i stævningen nogen argumentation gældende vedrørende den eventuelle tilstedeværelse af diskulperende forhold i de ikke udleverede dele af svarene på klagepunktsmeddelelsen.

299 Sagsøgerens klagepunkt om de i de ikke udleverede dele af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen indeholdte påståede diskulperende forhold kan derfor ikke tages til følge.

— Om dokumentet fra Solvay

300 Under retsmødet fremførte sagsøgeren en ny argumentation med hensyn til et dokument fra Solvay, som blev fremlagt af Kommissionen som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse af 6. januar 2010. Ifølge sagsøgeren blev dette dokument, som ikke blev udleveret under den administrative procedure, ikke alene påberåbt som et bebyrdende forhold, men indeholder også diskulperende forhold vedrørende indholdet af det pågældende møde.

301 Hvad angår et dokument, der oplyses af Kommissionen efter afslutningen af den skriftlige forhandling, kan den pågældende argumentation tages i betragtning i forhold til de krav, der stilles i artikel procesreglementets artikel 48, stk. 2.

302 Vedrørende realiteten med hensyn til sagsøgerens påstande om et påstået bebyrdende forhold skal det bemærkes, at det pågældende dokument, på trods af, at det blev fremlagt af Kommissionen i forbindelse med de sagsakter, der blev påberåbt til støtte for konstateringerne vedrørende mødet i Bruxelles den 26. november 1997 (198. og 199. betragtning til den anfægtede beslutning), i virkeligheden ikke indgår i de sagsakter, der blev påberåbt til støtte for nævnte betragtninger til den anfægtede beslutning.

- 303 Som Kommissionen påpegede under retsmødet, og sagsøgeren ikke benægtede, udgør dokumentet en udskrift af Solvays erklæring, der bestod i en mundtlig erklæring, og derefter bekræftet skriftligt. Kun den skriftlige version, som var mere kortfattet, blev medtaget i sagsakterne og påberåbt i den anfægtede beslutning (198. betragtnings fodnote 217 til den anfægtede beslutning).
- 304 Kommissionen har præciseret, at det pågældende dokument inden for rammerne af den aktindsigt, som sagsøgeren fik, udtrykkeligt blev citeret som et internt kommissionsdokument og ikke var blevet anvendt med henblik på udarbejdelsen af den anfægtede beslutning.
- 305 I mangel af holdepunkter for den omstændighed, at det i virkeligheden blev anvendt af Kommissionen, kan det pågældende dokument således ikke anses for at omfatte et nyt ikke udleveret bebyrdende forhold.
- 306 For så vidt angår de påståede diskulperende forhold skal det bemærkes, at Kommissionens sagsakter med henblik på at varetage retten til forsvar bør omfatte alle relevante dokumenter i forbindelse med undersøgelsen. Selv om den særligt kan udelukke omstændigheder fra den administrative procedure, der ikke har nogen forbindelse med de faktiske og retlige påstande, der fremgår af klagepunktsmeddelelsen, og som følgelig er uden relevans for undersøgelsen, tilkommer det ikke alene Kommissionen at bestemme, hvilke dokumenter der kan være nyttige for den berørte virksomheds forsvar (jf. dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 109 ovenfor, præmis 126).
- 307 I denne forbindelse har Kommissionen i det foreliggende tilfælde tilsidesat disse krav ved at udelukke det pågældende dokument, som indeholder en udskrift af Solvays mundtlige erklæring vedrørende et af de møder, der er påberåbt i den anfægtede beslutning, fra sagens akter, mens den skriftlige erklæring fra den samme virksomhed i forhold til dette møde var blevet lagt til grund som et relevant forhold i undersøgelsen.

- 308 Det skal ikke desto mindre bemærkes, at en sådan uregelmæssighed kun kan skabe tvivl om lovligheden af den anfægtede beslutning, hvis den har kunnet påvirke procedures forløb og indholdet af Kommissionens beslutning til skade for sagsøgeren, som skal påvise, at den kunne have anvendt det ikke udleverede diskulperende dokument til sit forsvar, og navnlig påvise, at den kunne have gjort omstændigheder gældende, der ikke stemte overens med de vurderinger, som Kommissionen var nået frem til på tidspunktet af klagepunktsmeddelelsen, og således på den ene eller den anden måde havde kunnet øve indflydelse på vurderingerne i den anfægtede beslutning (jf. præmis 265 ovenfor).
- 309 I denne henseende har sagsøgeren anført, at den ikke udleverede version af Solvays erklæring indeholder oplysninger vedrørende den manglende tillid mellem producenterne, som kan påvirke konstateringen af det ulovlige indhold af mødet den 26. november 1997.
- 310 Det bemærkes, at den ikke udleverede version af erklæringen indeholder visse udtalelser fra Solvays repræsentant, der er påberåbt af sagsøgeren, som beskriver »krigstilstanden« mellem deltagerne i drøftelserne, der blev anset for ikke at være »konkurrenser, men fjender«, mens »der var brug for et ret hyggeligt sted for, at man kom på talefod igen [...] for at give folk det indtryk, at man agtede at hæve priserne, og at den anden ikke ville drage fordel heraf for at tage kunden«.
- 311 Det bemærkes, at selv om visse passager i Solvays mundtlige erklæring, navnlig de ovenfor anførte, ikke er gentaget i den samme erklærings skriftlige version, der er kortere og den eneste, der er medtaget i sagsakterne, forholder det sig ikke desto mindre således, at indholdet af disse to versioner ikke afviger på en relevant måde.
- 312 De passager, der er påberåbt af sagsøgeren, som henviser til en atmosfære af mistænksomhed mellem producenterne på daværende tidspunkt, som i øvrigt blev konstateret af Kommissionen i forhold til et andet møde, der fandt sted i den samme periode (164. betragtning til den anfægtede beslutning), kan således ikke påvirke vurderingen

af, om det pågældende møde var hemmeligt, der fremgår af en række samstemmende indicier, der er fremført i 198.-205. betragtning til den anfægtede beslutning. Solvay har særligt i den samme erklæring udtrykkeligt hævdet, at drøftelserne er ulovlige, og præciseret, at der »under den [pågældende] middag var enighed om, at der skulle gøres forsøg på at øge priserne til [...] fra den 1. januar 1998« (203. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 313 På baggrund af disse betragtninger må det fastslås, selv om den er ulovlig, kunne undladelsen af at lade udskriften af den pågældende mundtlige erklæring indgå i sagsakterne ikke påvirke vurderingerne i den anfægtede beslutning i forhold til det pågældende møde.
- 314 På baggrund af det foregående i sin helhed skal anbringendet om tilsidesættelse af retten til forsvar forkastes i sin helhed.

Det tredje anbringende om fastsættelsen af bødens størrelse

Parternes argumenter

- 315 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at selskabets bøde overstiger 10% af dets omsætning i 2005 i strid med artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003.

- 316 Desuden er dette beløb uforholdsmæssigt, henset til sagsøgerens lave deltagelse i kartellets aktiviteter. Kommissionen kunne højst have konstateret, at sagsøgeren havde begået en »teknisk tilsidesættelse« af artikel 81 EF, i det omfang selskabets ansatte havde hørt drøftelser, som »afveg« fra lovlige emner i retning af »uhensigtsmæssige« emner under møderne i begyndelsen af 1999 i Milano og december 1999 i Freiburg.
- 317 For det første burde varigheden af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen således nedsættes til et år, og som følge heraf bør bødens størrelse nedsættes. For det andet burde bødens størrelse nedsættes for at tage hensyn til sagsøgerens passive rolle eller rolle som medløber i overtrædelsen, der følger af den blotte tilstedeværelse under de to pågældende møder, uden nogen aktiv medvirken i drøftelserne.
- 318 I øvrigt begyndte alle de andre selskaber — bortset fra Caffaro, hvis bøde blev nedsat for dets passive rolle — egentligt at afholde kartelmøder. Sagsøgeren har imidlertid hverken afholdt eller arrangeret kartelmøder. Selskabet udgjorde en del af »de sorte får«, idet det stjal Kemira, Degussa og Solvays markedsandele og angav over for EKA Chemicals, at det ville fortsætte med at sælge i Skandinavien »i henhold til ledelsens anvisninger«. Selskabet var årsag til, at kartelmøderne i Sevilla mislykkedes, idet det nægtede at »spille med« og ikke blev indbudt til mødet dagen efter.
- 319 Endelig blev sagsøgeren inden for rammerne af den differentierede behandling placeret i den samme kategori som andre virksomheder med markedsandele på mellem 9 og 11 % i 1999. I 1994, da kartellet angiveligt blev startet op, havde sagsøgeren en markedsandel på 5 %, og det lykkedes selskabet at fordoble sin markedssandel på grund af dets konkurrencebetonede adfærd i kartelperioden. Det ville være ulogisk, at det blev pålagt en bøde, som svarede til den, der er blevet pålagt de aktive kartelmedlemmer.

320 Sagsøgeren har i replikken gentaget, at selskabet spillede en passiv rolle i overtrædelsen, hvilket bekræftes af de andre karteldeltageres hyppige klager over sagsøgerens kommercielle aktiviteter, der var årsag til, at selskabet fordoblede sin markedsandel, og af den »tekniske« karakter af dets påståede deltagelse i overtrædelsen, idet sagsøgeren ganske vist forblev på to møder, hvorunder der blev ført »uhensigtsmæssige« drøftelser, men ikke aktivt deltog i disse drøftelser. I øvrigt forsøger Kommissionen med urette at sidestille den lovlige deltagelse i CEFIC's generalforsamlinger — en handelsmæssig virksomhed — med deltagelse i kartelaktiviteter.

321 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

Rettens bemærkninger

322 Sagsøgeren har i forbindelse med dette anbringende, der er fremsat til støtte for påstanden om nedsættelse af bøden, fremført tre klagepunkter.

323 For det første har sagsøgeren ved at påberåbe sig en tilsidesættelse af artikel 23, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 1/2003 gjort gældende, at Kommissionen var forpligtet til at anvende den nævnte bestemmelse ved at tage hensyn til selskabets omsætning — isoleret set — og ikke den samlede omsætning for moderselskabet og sagsøgeren selv.

324 Det bemærkes, at det loft på 10 % af omsætningen, som er fastsat i artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, skal beregnes på grundlag af den sammenlagte omsætning i alle de selskaber, som udgør den økonomiske enhed, der er ansvarlig for den

sanktionerede overtrædelse (dommen i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 528). Derimod gælder, at hvis denne økonomiske enhed siden er blevet opsplittet, har hver af beslutningens adressater ret til en individuel beregning af bødeloftet (Rettens dom af 15.6.2005, forenede sager T-71/03, T-74/03, T-87/03 og T-91/03, Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 390).

- 325 Henset til disse betragtninger, kan dette klagepunkt ikke tiltrædes. Sagsøgeren har således ikke bestridt Kommissionens konstatering om, at FMC og sagsøgeren udgjorde den økonomiske enhed, der er ansvarlig for den pågældende overtrædelse, og derfor blev pålagt solidarisk ansvar for den pågældende overtrædelse. Sagsøgeren har heller ikke gjort gældende, at denne enhed blev opløst inden vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 326 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at varigheden af selskabets deltagelse i overtrædelsen burde nedsættes til et år, og som følge heraf bør bødens størrelse nedsættes. Ifølge sagsøgeren kunne Kommissionen således højst have konstateret, at selskabet havde begået en »teknisk tilsidesættelse« af artikel 81 EF, i det omfang selskabets ansatte havde ført drøftelser, som »afveg« fra lovlige emner i retning af »uhensigtsmæssige« emner under møderne i 1999 i Milano og Freiburg.
- 327 Det skal fastslås, at dette klagepunkt falder sammen med det første anbringende, der skyldes anfægtelsen af eksistensen af overtrædelsen, og derfor af de grunde, der er anført i præmis 245-254 ovenfor, bør forkastes.
- 328 Sagsøgeren har for det tredje gjort gældende, at Kommissionen burde have regnet selskabet til gode som en formildende omstændighed, at det spillede en passiv rolle i overtrædelsen.

- 329 Det skal først bemærkes, at selv om Kommissionen har anført, at sagsøgeren ikke udtrykkeligt har påberåbt sig selskabets passive rolle under den administrative procedure, er dette forhold uden betydning for, om dette klagepunkt kan antages til realitetsbehandling (jf. i denne retning Rettens dom af 8.10.2008, sag T-73/04, Carbone-Lorraine mod Kommissionen, Sml. II, s. 2661, præmis 194).
- 330 For det første er virksomheder, som er adressater for en klagepunktsmeddelelse, ikke forpligtet til specifikt at påberåbe sig formildende omstændigheder. For det andet er Kommissionen, når en overtrædelse er blevet begået af flere virksomheder, forpligtet til at foretage en undersøgelse af, hvor intensiv den enkelte virksomheds deltagelse i overtrædelsen har været, for at fastslå, om der for denne virksomheds vedkommende foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, navnlig når det som i det foreliggende tilfælde drejer sig om en formildende omstændighed, der udtrykkeligt er nævnt i den ikke-udtømmende liste i retningslinjernes punkt 3.
- 331 Det skal dernæst med hensyn til realiteten bemærkes, at det i henhold til retningslinjernes punkt 3, første led, udgør en formildende omstændighed, hvis det godtgøres, at en virksomhed »kun har spillet en passiv rolle eller en rolle som medløber« ved overtrædelsen, hvorved det skal præciseres, at denne passive rolle indebærer, at den pågældende virksomhed holder »lav profil«, dvs. afstår fra en aktiv deltagelse i tilblivelsen af den konkurrencebegrænsende aftale/de konkurrencebegrænsende aftaler (Rettens dom af 9.7.2003, sag T-220/00, Cheil Jedang mod Kommissionen, Sml. II, s. 2473, præmis 167).
- 332 Blandt de forhold, som kan påvise en virksomheds passive rolle i et kartel, kan der tages hensyn til en væsentligt mere sporadisk deltagelse i møderne end de almindelige medlemmer af kartellet, ligesom den sene indtræden på det marked, hvorpå overtrædelsen er begået, uafhængigt af varigheden af dens deltagelse i overtrædelsen, eller endog udtrykkelige erklæringer herom fra repræsentanter fra andre virksomheder, som har deltaget i overtrædelsen (jf. dommen i sagen Carbone-Lorraine mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 329, præmis 164 og den deri nævnte retspraksis). Der skal under alle omstændigheder tages hensyn til samtlige relevante omstændigheder i sagen.

- 333 Ifølge fast retspraksis råder Kommissionen over et skøn med hensyn til anvendelsen af formildende omstændigheder (Rettens dom af 8.7.2004, sag T-44/00, Mannesmannröhren-Werke mod Kommissionen, Sml. II, s. 2223, præmis 307, og dommen i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 118, præmis 602).
- 334 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren for det første gjort gældende, at selskabets rolle i overtrædelsen følger af den blotte tilstedeværelse under to møder om NP — et møde i begyndelsen af 1999 i Milano og et møde i december 1999 i Freiburg — uden nogen form for aktiv deltagelse i drøftelserne. Ifølge sagsøgeren var selskabet årsag til, at møderne i Sevilla mislykkedes, idet det nægtede at »spille med«. I øvrigt forsøgte Kommissionen med urette at sidestille sagsøgerens lovlige deltagelse i CEFIC's generalforsamlinger med deltagelse i ulovlige aktiviteter.
- 335 Det bemærkes, at denne argumentation ikke kan godtages, for så vidt som den udelukkende beror på de argumenter, der blev forkastet i forbindelse med undersøgelsen af det første anbringende, særligt i præmis 154-167, 202-221 og 245-254 ovenfor.
- 336 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at selskabets rolle var forskellig fra den for alle kartellets øvrige parter, bortset fra Caffaro, hvis passive rolle Kommissionen har anerkendt. Ifølge sagsøgeren udgjorde selskabet en del af »de sorte får«, idet det overtog Kemira, Degussa og Solvays markedsandele og anførte over for EKA Chemicals, at det ville fortsætte med at sælge i Skandinavien. Sagsøgerens passive rolle i overtrædelsen bekræftes af de andre karteldeltageres klager over sagsøgerens kommercielle aktiviteter, og af den væsentlige forøgelse af selskabets markedsandel i løbet af overtrædelsesperioden.
- 337 Som det imidlertid fremgår af gennemgangen af det første anbringende ovenfor, har Kommissionen i tilstrækkelig grad godtgjort, at sagsøgeren havde været repræsenteret eller underrettet med hensyn til de fleste hemmelige møder, som omhandlet i den anfægtede beslutning, i perioden fra den 29. maj 1997 til den 13. december 1999.

Sagsøgeren kan ikke, hvad dette angår, med føje gøre gældende, at selskabets deltagelse var væsentligt mere sporadisk end de øvrige karteldeltageres. De nærmere vilkår for denne deltagelse, nemlig den omstændighed, at sagsøgeren ikke deltog fysisk i visse møder, men blev informeret herom, stemmer overens med den ulovlige karakter af mødernes forløb og er på ingen måde udtryk for, at sagsøgeren kun har spillet en passiv rolle eller en rolle som medløber.

338 Den omstændighed, at sagsøgeren ifølge Degussa og Solvay tilhørte de såkaldte »slemme drenge« eller »sorte får«, kan ikke påvise, at selskabets holdning havde adskilt sig markant fra de andre karteldeltagere. Der var således tale om en gruppe på fire ud af de otte karteldeltagere, dvs. de mindre HP-producenter, der ønskede at øge den samlede produktionskapacitet til skade for priserne (130. betragtning til den anfægtede beslutning). Henset til Kommissionens konstateringer, som sagsøgeren ikke har draget i tvivl (jf. præmis 162 og 163 ovenfor), indebærer den omstændighed, at denne gruppe af producenters interesser ikke var sammenfaldende med strategien foreslået af de store aktører på markedet, Degussa og Solvay (139. og 166. betragtning til den anfægtede beslutning), ikke, at gruppen blot spillede en passiv rolle eller en rolle som medløber.

339 I øvrigt bemærkes, at selv om sagsøgeren har gjort gældende, at de andre producenter klagede over selskabets kommercielle aktiviteter på markedet, har selskabet ikke henvist til nogen udtrykkelig erklæring herom, som kan påvise dets passive rolle inden for kartellet.

340 For det første støtter sagsøgeren sig således på erklæringerne fra selskabets egne ansatte vedrørende den aggressive konkurrencemæssige strategi, der var vedtaget af virksomheden. For det andet henviser selskabet til en række oplysninger vedrørende perioden før begyndelsestidspunktet for dets deltagelse i overtrædelsen, den 29. maj 1997, nemlig et notat vedrørende mødet den 31. januar 1994 mellem EKA Chemicals og Kemira, som angav, at sidstnævnte »i Frankrig havde tabt [...] til FMC og AL«, Atofinas erklæring vedrørende »Degussas påmindelse om, hvordan markedsandelene havde udviklet sig mellem [1988-1989] og [1995] med et markant fald i Solvay og Degussas markedsandele til fordel for [mange andre virksomheder, herunder sagsøgeren]«,

samt en erklæring fra EKA Chemicals om, at »FMC og Ausimont i løbet af 1996 øgede deres markedsandele med et aggressivt prisinitiativ«, og »i slutningen af [1996] iværksatte deres konkurrenter [...] et hårdt modtræk for at genvinde deres position«.

- 341 Det må i betragtning af det ovenfor anførte fastslås, at sagsøgeren ikke har fremført noget argument, der kan godtgøre, at selskabet kun har spillet en passiv rolle eller en rolle som medløber i kartellet.
- 342 Endelig har sagsøgeren uden at fremsætte præcise argumenter foreholdt Kommissionen, at den ikke har taget hensyn til, at det lykkedes selskabet i væsentlig grad at øge dets markedsandel på markedet for HP mellem 1994 og 1999, dvs. i den periode, hvori kartellet bestod.
- 343 Det bemærkes, at sagsøgeren med denne argumentation ikke bestrider betragtningerne vedrørende den differentierede behandling, i det omfang selskabet erkender, at det er placeret i samme gruppe som virksomheder med lignende markedsandele i 1999. Sagsøgeren gør derimod gældende, at den pågældende omstændighed godtgør selskabets angivelige aggressive konkurrencemæssige rolle på markedet, på trods af sin deltagelse i kartellet, som kunne tages i betragtning i forbindelse med formildende omstændigheder.
- 344 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at uanset at sagsøgeren henviser til forøgelsen af selskabets markedsandel på markedet for HP mellem 1994 og 1999, er denne angivelige forøgelse ifølge de af sagsøgeren selv fremførte punkter betydeligt mere begrænset i den overtrædelsesperiode, som blev lagt til grund i forhold til selskabet, dvs. mellem 1997 og 1999.
- 345 I henhold til retningslinjernes punkt 3, andet led, kan det udgøre en formildende omstændighed, at »en virksomhed ikke reelt har fulgt de ulovlige aftaler eller ulovlige

former for praksis«, i det omfang den omhandlede virksomhed godtgør, at den i den periode, hvori den var part i de ulovlige aftaler, reelt undlod at gennemføre dem ved at anlægge en konkurrencebetonet adfærd på markedet, eller at den i det mindste klart og i væsentlig udstrækning overtrådte de forpligtelser, hvorved kartellet skulle gennemføres, i en sådan grad, at det forstyrrede selve dets funktion (jf. dommen i sagen Carbone-Lorraine mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 329, præmis 196 og den deri nævnte retspraksis).

346 Den omstændighed alene, at en virksomhed, der bevisligt har deltaget i en samordning med sine konkurrenter, ikke har udvist en adfærd på markedet, der svarer til den, der blev aftalt med konkurrenterne, ved at følge en mere eller mindre uafhængig politik på markedet, skal i øvrigt ikke nødvendigvis tages i betragtning som formildende omstændighed. Det kan ikke udelukkes, at denne virksomhed blot søgte at udnytte kartellet til sin fordel (jf. dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 116, præmis 772 og 773 og den deri nævnte retspraksis).

347 I det foreliggende tilfælde er den omstændighed alene, at det lykkedes sagsøgeren at øge sin markedsandel på markedet for HP, ikke tilstrækkelig til at godtgøre, at selskabet reelt undlod at gennemføre de ulovlige aftaler, der indeholdt prisforhøjelser og opdeling af markeder, ved at anlægge en konkurrencebetonet adfærd på markedet. Denne omstændighed berettiger derfor ikke at lade formildende omstændigheder gælde, idet det ikke kan udelukkes, at det simpelthen er lykkedes sagsøgeren udnytte kartellet til sin fordel (jf. i denne retning dommen i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 118, præmis 629 og den deri nævnte retspraksis).

348 På baggrund af det ovenstående skal de klagepunkter, der er påberåbt i forbindelse med dette anbringende, forkastes.

349 Følgelig bør Kommissionen frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

³⁵⁰ Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Sjette Udvidede Afdeling):

- 1) **Europa-Kommissionen frifindes.**

- 2) **FMC Foret SA betaler sagens omkostninger.**

Vadapalas

Dittrich

Truchot

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. juni 2011.

Underskrifter

II - 3060

Indhold

Sagens faktiske omstændigheder	II - 2972
Den anfægtede beslutning	II - 2974
Retsforhandlinger og parternes påstande	II - 2975
Retlige bemærkninger	II - 2977
Det første anbringende om en påstået urigtig bedømmelse af beviserne for selskabets deltagelse i overtrædelsen	II - 2977
Parternes argumenter	II - 2977
— Om de af sagsøgeren modtagne opkald	II - 2980
— Om kontakten ved CEFIC's generalforsamlinger	II - 2985
— Om mødet den 13. juli 1998 i Königswinter	II - 2987
— Om mødet med Degussa den 28. september 1998 i Bruxelles	II - 2988
— Om møderne vedrørende NP	II - 2989
— Argumenter i forbindelse med replikken	II - 2990
Rettens bemærkninger	II - 2996
— Indledende bemærkninger	II - 3000
— Om beviserne for sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen	II - 3008
— Om de multilaterale møder den 28. eller 29. maj 1997 i Sevilla	II - 3012
— Om de af sagsøgeren modtagne telefonopkald	II - 3016
— Om kontakten ved CEFIC's generalforsamlinger	II - 3024
	II - 3061

— Om mødet den 13. juli 1998 i Königswinter	II - 3029
— Om mødet med Degussa den 28. september 1998 i Bruxelles	II - 3031
— Om møderne vedrørende NP	II - 3032
— Konklusion	II - 3035
Det andet anbringende om en tilsidesættelse af retten til forsvar inden for rammerne af aktindsigt	II - 3037
Parternes argumenter	II - 3037
Rettens bemærkninger	II - 3039
— Om de påståede belastende forhold, der er udledt af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen	II - 3041
— Om de påståede diskulperende forhold, der kan udledes af Solvay og Degussas svar på klagepunktsmeddelelsen	II - 3046
— Om dokumentet fra Solvay	II - 3048
Det tredje anbringende om fastsættelsen af bødens størrelse	II - 3051
Parternes argumenter	II - 3051
Rettens bemærkninger	II - 3053
Sagens omkostninger	II - 3060